

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน
สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Guidelines for the development of teaching and learning models
of Fashion and Apparel Design, faculty of Home Economics Technology
of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

อชชา	หทัยานานนท์
เกศทิพย์	กรี่เงิน
กฤตพร	ชูเลี้ยง
ศรัทธา	แข่งเพ็ญแข
สุวดี	ประดับ
ลักขณา	จาดกานนท์
มัลลิกา	จงจิตต์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทคัดย่อ

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย และหาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย เก็บข้อมูลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนจากนักศึกษาปัจจุบัน ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2563 อาจารย์ประจำสาขาวิชา และศิษย์เก่า ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสะดวกจากผู้ที่ยินดีให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามทางออนไลน์ จำนวน 104 คน แบบสอบถามคำนวณหาความเชื่อมั่น ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ 0.980 การวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 4 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว สรุปผลดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นศิษย์เก่า (ร้อยละ 50.96) ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.23) ส่วนด้านอื่นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านอื่นๆ (ค่าเฉลี่ย 4.12) ด้านหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 4.11) ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.03) และด้านอุปกรณ์การสอน (ค่าเฉลี่ย 3.85)

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าไม่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม และการวิพากษ์หลักสูตร คหกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) จากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก นำมาเป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา โดย (1) ด้านหลักสูตร เปลี่ยนชื่อหลักสูตร ปรับปรัชญา วัตถุประสงค์ เพิ่มรายวิชาเลือกในหลักสูตรให้นักศึกษาเลือกเรียนตามความสนใจ (2) ด้านอาจารย์ผู้สอน ปรับเทคนิคการสอน การประเมินผล เนื้อหารายวิชา และสื่อการสอนเพิ่มขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ใช้การสอนแบบ Team Teaching และการสอนออนไลน์ กิจกรรมการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดทำแผนพัฒนาตนเองของผู้สอน (3) ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน จัดทำ MOU ร่วมกับสถานประกอบการ จัดหางบประมาณในการจัดซื้อครุภัณฑ์ บำรุงรักษาอุปกรณ์การเรียนให้พร้อมใช้งาน (4) ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จัดหาหนังสือที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ปรับปรุงระบบคอมพิวเตอร์ และสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการเรียนการสอน และ (5) ด้านอื่นๆ เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของหลักสูตร มีความร่วมมือกับศิษย์เก่า ติดตามผลการเข้าร่วมกิจกรรม การจัดสรรทุนการศึกษา การศึกษาดูงานและการเรียนนอกระบบที่ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาผลตามแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ทุกปีการศึกษา เพื่อนำผลมาปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

คำสำคัญ : แนวทาง, การพัฒนา, รูปแบบ, การเรียนการสอน, ออกแบบแฟชั่น

ABSTRACT

The aims of this Guidelines for the Development of Teaching and Learning Models in the Department of Fashion and Apparel Design, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon were to compare the department of fashion and apparel design's teaching and learning outcomes and to find guidelines for the development of teaching and learning management styles in the department of fashion and apparel design. To gather feedback on teaching and learning satisfaction from current students enrolled in the 2020 academic year, faculty members, and alumni, a convenient random sampling of 104 people willing to participate in the online survey was used. Cronbach's alpha coefficient was 0.980, which was quite confident. Four external experts provide feedback on the training. The frequency, percentage, and mean were used to analyze the data. The results were summarized as follows: The majority of those who responded were alumni (50.96 %). The average degree of satisfaction in teaching was at its highest (mean 4.23). Other components of the situation were excellent. (mean 4.12), curriculum (mean 4.11), learning facilities and infrastructure (mean 4.03), and educational aid were the averages (mean 3.85). In the department of Fashion and Apparel Design, the average satisfaction with teaching and learning was compared. There was no variation in classification based on the respondents' status. The findings of the data analysis based on respondents' feedback and course reviews Department of Fashion and Apparel Design, Bachelor of Home Economics (Course revised 2017) from external experts It was used as a guideline for the development of teaching-learning management styles in the field of study by: (1) the curriculum, the name of the curriculum, the adjustment of the philosophy, objectives, and the addition of elective courses in the curriculum for students to choose according to their interests; (2) Instructors, adjust the use of teaching methodologies, evaluation, course content, and teaching media, knowledge exchange, team teaching, and online teaching are all options, learner-centered teaching activities are critical and devise a self-improvement strategy. (3) in terms of educational aid, to sign an MOU contract with the establishment, obtaining a budget for the purchase of learning equipment and maintenance to be in good working in order to be used. (4) learning facilities and infrastructure, provide books that are relevant to the subject. Improve the computer system and internet signal utilized in teaching. And (5) other areas, such as the number of channels available for the course's public relations efforts. Collaboration with former students Follow-up on scholarship recipients' participation in activities Field trips and study tours Suggestions for future study The findings should be analyzed using the principles for developing teaching and learning management styles. every academic year to provide the findings in order to develop the curriculum further.

Keywords : Guidelines, Development, Pattern, teaching and learning, Fashion design

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่สนับสนุนงบประมาณเงินรายได้ในการดำเนินงานวิจัย ขอขอบคุณคณะอาจารย์ นักศึกษาปัจจุบันศิษย์เก่าของสาขาวิชา และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา รวมถึงคำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนสอนของสาขาวิชาต่อไปในอนาคต

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
ABSTRACT	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 หลักสูตรคหกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย	5
2.2 ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Coconstructivism)	11
2.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอน	12
2.4 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน	17
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
3.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	24
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 4 ผลการวิจัย	26
4.1 ผลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน	26
4.2 ผลการเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย	34
4.3 ผลการวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	35

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	36
5.1 สรุป อภิปรายผล	36
5.2 ข้อเสนอแนะ	40
บรรณานุกรม	42
ภาคผนวก	45
ประวัติย่อผู้วิจัย	46

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	จำนวนหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560	6
2.2	การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา	7
4.1	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	26
4.2	ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร	27
4.3	ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน	28
4.4	ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน	29
4.5	ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	30
4.6	ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านอื่นๆ	31
4.7	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย จำแนกตามสถานภาพ โดยการวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทางเดียว	34

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 วิธีดำเนินการวิจัย	3
4.1 สรุปผลข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม	33
4.2 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน แยกรายด้าน	33

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันการศึกษาเป็นสถาบันสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับแบบแผนการขัดเกลาและการถ่ายทอดวัฒนธรรมการให้ความรู้และฝึกทักษะอาชีพเพื่อการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สถาบันศึกษามีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ วัฒนธรรม และทักษะอันจำเป็นในการดำรงชีพของสมาชิกในสังคม สร้างบุคลิกภาพทางสังคมให้แก่สมาชิกสามารถปรับตัวในการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และปฏิบัติตนให้มีคุณค่าแก่สังคม นอกจากนี้มีหน้าที่ในการผลิตกำลังแรงงานทางเศรษฐกิจตามความต้องการทางสังคม สถาบันการศึกษาประกอบไปด้วยแบบแผนพฤติกรรมต่างๆ เพื่อสนองต่อหน้าที่ต่างๆ ของสถาบัน เช่น หลักสูตร การจัดระบบการเรียนการสอน เป็นต้น แบบแผนพฤติกรรมดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้เหมาะสมแก่ความต้องการของสังคมปัจจุบัน

การปฏิวัติดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 และการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 จะเป็นแรงผลักดันให้ประชากรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด สามารถพัฒนาองค์ความรู้ และสร้างปัญญาที่เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสาร และระบบการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ (Mobile learning) มาใช้มากขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาของไทยจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วางแผนพัฒนาและเตรียมกำลังคนที่จะเข้าสู่ตลาดงานเมื่อสำเร็จการศึกษาในระดับต่าง ๆ ปรับหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างเสรีแบบไร้พรมแดนในยุคเศรษฐกิจและสังคม 4.0 คนไทยในอนาคตจึงต้องมีศักยภาพและร่วมกันพัฒนาประเทศ สามารถปรับตัวรองรับบริบทการพัฒนาในอนาคต มีทักษะในการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงภายใต้สังคมแห่งการเรียนรู้ที่คนไทยสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นวัตกรรมและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างฉับพลัน (Disruptive technology) ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในประเทศต่างๆ ทั่วโลกที่ต้องเผชิญกับเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันมากมาย ทั้งด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การเดินทาง การใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารและการจัดการการทำงาน เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเกี่ยวข้องกับทุกเรื่องในชีวิตประจำวัน ดังนั้น เยาวชนรุ่นใหม่จึงควรเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้รู้เท่าทันและนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคมและประเทศต่อไป ซึ่งเป็นบทบาทของการศึกษาที่ต้องพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีทักษะและความรู้ในเรื่องดังกล่าว

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย เป็นสาขาวิชาหนึ่งในหลักสูตรคหกรรมศาสตร์บัณฑิต คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในการออกแบบแฟชั่น และการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย ที่มีความพร้อมในการก้าวสู่โลกอาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกที่ดีในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน บัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ รับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม ชำรงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทย มีทักษะและความพร้อมทางด้านสังคมที่จำเป็นในการใช้ชีวิตและการประกอบอาชีพ มีความรู้ด้านทฤษฎี และทักษะปฏิบัติด้านออกแบบแฟชั่น ตัดเย็บเครื่องแต่งกาย สามารถบูรณาการความรู้ด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของงานให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต อิสระทางความคิด คิดเป็น ทำเป็น สร้างงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ให้ก้าวหน้า สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ มีความสนใจใฝ่รู้ มีความสามารถในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถวางแผน ปฏิบัติการ วิเคราะห์ และประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ มีความเป็นผู้นำ และผู้ร่วมงานที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคม

แต่อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ยังต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้คุณภาพทางด้านวิชาการ มีความเข้มแข็ง ประกอบกับนักศึกษาได้รับคุณภาพจากการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพด้วย ดังนั้นทางผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลว่าการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ที่ดำเนินการสอนอยู่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมมากน้อยเพียงใด ในการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกายให้มีความเข้มแข็งด้านคุณภาพทางวิชาการ เป็นที่ยอมรับของสังคม และส่งผลให้นักศึกษามีความเข้มแข็งทางวิชาการด้วยการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

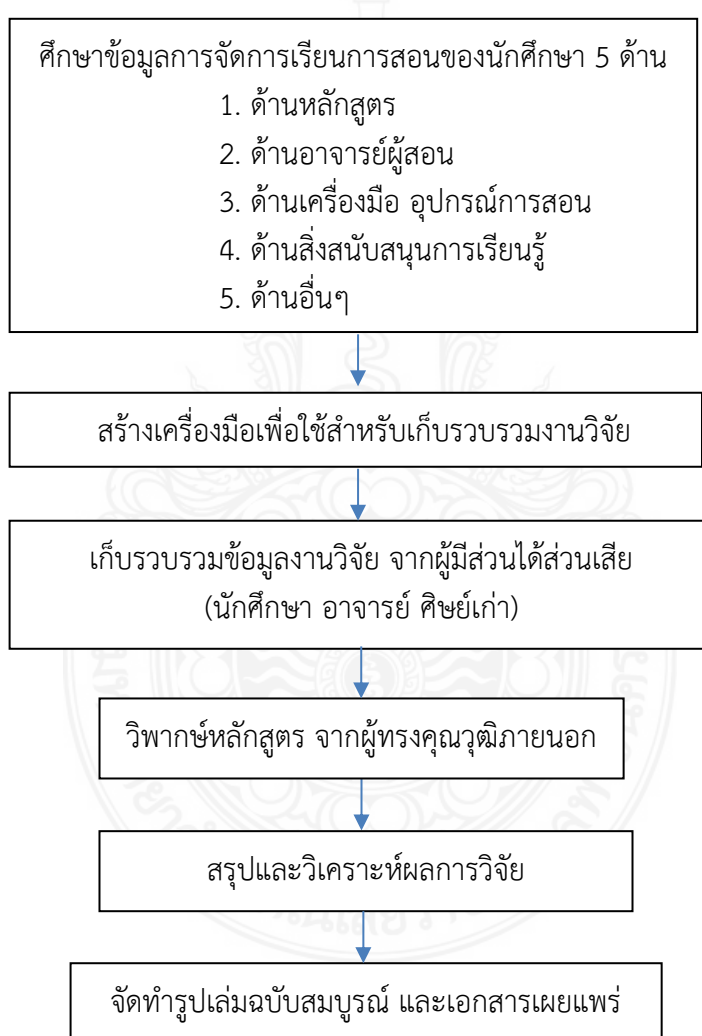
1.2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย

1.2.2 เพื่อหาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียน และด้านอื่นๆ

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

ภาพที่ 1.1 วิธีดำเนินการวิจัย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สถานศึกษามีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะที่ตรงกับความสนใจและการนำไปประกอบอาชีพในอนาคต

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ด้านหลักสูตร หมายถึง หลักสูตรของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกายที่เกี่ยวข้องกับจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รายวิชาที่เปิดสอนเหมาะสมกับสถานะสังคมในปัจจุบัน การจัดการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชา รายวิชาในหลักสูตรมีความหลากหลาย เนื้อหาในรายวิชา มีความทันสมัย ตรงความต้องการของผู้เรียน มีการบูรณาการรายวิชาาร่วมกัน กระบวนการเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

ด้านอาจารย์ผู้สอน หมายถึง อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ที่เกี่ยวข้องกับความรู้อ ความสามารถ ในรายวิชาที่รับผิดชอบ ความสามารถในการอธิบายและถ่ายทอดความรู้ ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แอปพลิเคชัน หรือ Social Media ในการสอน วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การติดตามการเข้าเรียนของนักศึกษาเป็นระยะ วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย การวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ และครอบคลุมเนื้อหาวิชา การปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย ตรงความต้องการของผู้เรียน

ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน หมายถึง เครื่องมือ อุปกรณ์การสอนในหลักสูตรของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมวัสดุฝึกที่เหมาะสมกับรายวิชา ครุภัณฑ์ (เช่น จักรเย็บผ้า คอมพิวเตอร์) เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ครุภัณฑ์ในห้องเรียน มีความทันสมัย เหมาะสมกับการใช้งาน ความสะดวกในการใช้งานเครื่องมือ และครุภัณฑ์ในห้องเรียน

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ในหลักสูตรของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ที่เกี่ยวข้องกัห้องเรียนปฏิบัติมีความเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา ระบบอินเทอร์เน็ตและสารสนเทศมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนการสอน ความสะดวกในการใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ความสะดวกในการใช้งานห้องสมุด ห้องสมุดของศูนย์โชติเวชมีหนังสือเกี่ยวกับสาขาวิชาที่หลากหลาย สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยรวมมีความเหมาะสม (เช่น ความสะอาด การถ่ายเทอากาศ แสง เป็นต้น)

ด้านอื่นๆ หมายถึง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย เช่น การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย การทัศนศึกษา การส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอก สนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายในของมหาวิทยาลัย การจัดสรรทุนการศึกษาให้กับนักศึกษา การติดตาม ดูแลนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างใกล้ชิด การให้คำแนะนำ ปรีกษา และแก้ไขปัญหาต่างๆ แก่นักศึกษา

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย

หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นหลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ โดยมีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

2.1.1 ปรัชญา

มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในการออกแบบแฟชั่น และการตัดเย็บเครื่องแต่งกาย ที่มีความพร้อมในการก้าวสู่โลกอาชีพ ผสานกับคุณธรรมจริยธรรมและจิตสำนึกที่ดีในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

2.1.2 วัตถุประสงค์

2.1.2.1 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต ตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ รับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคม อารมณ์ดีซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทย มีทักษะและความพร้อมทางด้านสังคมที่จำเป็นในการใช้ชีวิตและการประกอบอาชีพ

2.1.2.2 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ด้านทฤษฎี และทักษะปฏิบัติด้านออกแบบแฟชั่น ตัดเย็บเครื่องแต่งกาย สามารถบูรณาการความรู้ด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของงานให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต

2.1.2.3 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีอิสระทางความคิด คิดเป็น ทำเป็น สร้างงานวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ให้ก้าวหน้า สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้

2.1.2.4 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสนใจใฝ่รู้ มีความสามารถในการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถวางแผน ปฏิบัติการ วิเคราะห์ และประเมินผลได้อย่างเป็นระบบ

2.1.2.5 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความเป็นผู้นำและผู้ร่วมงานที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามารถในการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคม

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2.1.3 อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

นักออกแบบเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย (Fashion Designer, Accessories Designer, Boutique Designer) ช่างแพทเทิร์น ช่างตัดเสื้อผ้า ช่างเย็บเสื้อผ้า ผู้จัดการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า พนักงานในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ด้านการออกแบบแฟชั่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และธุรกิจสินค้าแฟชั่น ที่ปรึกษาด้านแฟชั่นเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย (Fashion Consultant) อาชีพอิสระ เช่น ผู้ประกอบการด้านออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้า (Boutique Owner)

2.1.4 โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 135 หน่วยกิต โครงสร้างหลักสูตร แบ่งเป็นหมวดวิชาที่สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในมาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 จำนวนหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560

รายการ	จำนวน (หน่วยกิต)
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30
1) กลุ่มวิชาภาษาไทย	3
2) กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ	12
3) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	6
4) กลุ่มวิชาพลศึกษาและนันทนาการ	22
5) กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์	33
6) กลุ่มวิชาบูรณาการ	4
2. หมวดวิชาเฉพาะ	99
1) กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	18
2) กลุ่มวิชาชีพเฉพาะ (วิชาชีพบังคับ 57 หน่วยกิต วิชาชีพเลือก 18 หน่วยกิต)	75
3) กลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	6
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	6

2.1.5 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

เพื่อให้นักศึกษามีลักษณะเฉพาะของหลักสูตร จึงกำหนดการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในแต่ละด้าน โดยมีกลยุทธ์หรือกิจกรรมของนักศึกษาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาตามที่คาดหวัง ดังแสดงในตารางที่ 2.2

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตารางที่ 2.2 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษรายด้าน	กลยุทธ์ หรือกิจกรรมของนักศึกษา
1. คุณธรรม จริยธรรม <ul style="list-style-type: none"> - มีคุณธรรมจริยธรรม เคารพสิทธิของผู้อื่น - ปฏิบัติตนภายใต้จรรยาบรรณ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ และมีจิตอาสา - มีความภาคภูมิใจในอาชีพของตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - รายวิชาที่เปิดสอนผู้สอนต้องสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและความมีจิตอาสาให้นักศึกษา - ส่งเสริมให้เคารพในสิทธิทางปัญญาข้อมูลส่วนบุคคล และส่งเสริมให้มีความรับผิดชอบต่อนตนเองและสังคม - สอนประวัติของผู้มีชื่อเสียงในด้านออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย มีการเชิญศิษย์เก่าหรือวิทยากรที่ประสบความสำเร็จในงานวิชาชีพมาถ่ายทอดประสบการณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับนักศึกษา
2. ความรู้ <ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติในเกณฑ์ดี - มีความสามารถในการแข่งขันของตลาดแรงงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริม สนับสนุน และสร้างโอกาสในการแข่งขัน และการพัฒนาทักษะวิชาชีพ - ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ - การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาเพื่อหาแนวทางปรับปรุงและส่งเสริม
3. ทักษะทางปัญญา <ul style="list-style-type: none"> - มีกระบวนการคิดแบบสร้างสรรค์ ในการออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย - เข้าใจกระบวนการทำงานด้านออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย - ช่างสังเกต แสวงหาความรู้อยู่เสมอ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี 	<ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายงานหรือโจทย์ปัญหาที่ท้าทาย เพื่อการค้นคว้าหาความรู้ และประยุกต์ให้เหมาะสมกับวิชาชีพและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น - รายวิชาที่สอนครอบคลุมภาคทฤษฎีและปฏิบัติด้านออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ <ul style="list-style-type: none"> - มีความรับผิดชอบต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการแสวงหาความรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายให้นักศึกษาทำงานกลุ่มเพื่อฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะ และมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานกลุ่ม - ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้ ระหว่างกลุ่มนักศึกษาหรือกับบุคคลภายนอก
5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ <ul style="list-style-type: none"> - มีความสามารถในการอธิบาย การสื่อสาร ตลอดจนการนำเสนองานได้เป็นอย่างดี - สามารถใช้ระบบสารสนเทศและสื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝึกการแสดงออก การอธิบาย และการนำเสนอในห้องเรียน - ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการสืบค้น และการนำเสนอ

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

คุณลักษณะพิเศษรายด้าน	กลยุทธ์ หรือกิจกรรมของนักศึกษา
- เข้าใจศัพท์เทคนิคด้านออกแบบแฟชั่นผ้า และเครื่องแต่งกายเพื่อการสื่อสาร หรือการทำงานได้เป็นอย่างดี	- สอดแทรกศัพท์เทคนิคทางออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกายในรายวิชาที่สอนให้กับนักศึกษาสำหรับการนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพ
6. ทักษะพิสัย - มีศักยภาพด้านการจัดการงานด้านออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย - มีการวางแผนกระบวนการทำงาน พร้อมทั้งสามารถบูรณาการองค์ความรู้กับศาสตร์อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- มีรายวิชาที่มุ่งเน้นให้นักศึกษารู้จักการวางแผน การจัดการกระบวนการทำงาน และการแก้ไขปัญหาทางออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกายอย่างเป็นระบบ

2.1.6 การพัฒนาผลการเรียนรู้รายด้าน

ตาม มคอ.2 หลักสูตรออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ระบุผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอน และการประเมินผลสำหรับหมวดวิชาเฉพาะ เพื่อการพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1.6.1 การพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม มุ่งหวังให้นักศึกษามีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีความอดทน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและแสดงออกซึ่งคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน มีความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต และมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความสุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน มีสัมมาคารวะ รู้จักกาลเทศะ

กลยุทธ์การสอนที่ใช้กำหนดให้มีวัฒนธรรมองค์กร เพื่อเป็นการปลูกฝังให้นักศึกษามีระเบียบวินัย โดยเน้นการเข้าชั้นเรียนให้ตรงเวลา การแต่งกายที่เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย มีความรับผิดชอบโดยการทำงานกลุ่มนั้นต้องฝึกให้รู้หน้าที่ของการเป็นผู้นำกลุ่มและการเป็นสมาชิกกลุ่ม มีความซื่อสัตย์โดยต้องไม่ทุจริตในการสอบหรือลอกการบ้านของผู้อื่น ผู้สอนทุกคนต้องสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการสอนทุกรายวิชา รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เช่น การยกย่องนักศึกษาที่ทำความดี ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เสียสละ

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ประเมินจากการตรงเวลาในการเข้าชั้นเรียน การส่งงานตามกำหนดเวลาที่มอบหมายและการเข้าร่วมกิจกรรม การมีวินัยความพร้อมเพรียงในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร การกระทำทุจริตในการสอบ และความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2.1.6.2 การพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านความรู้ มุ่งองค์ความรู้ในสาขาวิชาออกแบบแฟชั่น ผ้าและเครื่องแต่งกาย ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อย่างกว้างขวาง เป็นระบบ เป็นสากล และทันสมัย ต่อสถานการณ์โลก มีความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการของศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาออกแบบ แฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย มีความสามารถในการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในการพัฒนา องค์ความรู้ใหม่ มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการและเทคนิคการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและต่อยอด องค์ความรู้ในงานอาชีพ

กลยุทธ์การสอนใช้การเรียนการสอนในหลากหลายรูปแบบ โดยเน้นหลักการ ทางทฤษฎี และประยุกต์ทางปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง โดยทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ทั้งนี้ให้เป็นไปตามลักษณะของรายวิชา ตลอดจนเนื้อหาสาระของรายวิชานั้นๆ นอกจากนี้ควรจัดให้มีการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงโดยการศึกษาดูงาน หรือเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรง มาเป็นวิทยากรพิเศษเฉพาะเรื่อง ตลอดจนการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปฏิบัติของนักศึกษาในด้านต่างๆ คือ การทดสอบย่อย การสอบปลายภาคเรียน รายงาน การนำเสนอรายงานในชั้นเรียน และสหกิจศึกษา

2.1.6.3 การพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ สามารถประมวลผลข้อมูล และค้นหาข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการบูรณาการองค์ความรู้ทางด้านออกแบบแฟชั่น ผ้าและเครื่องแต่งกายกับศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงาน วิชาชีพและในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม มีคุณภาพ มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนา ต่อยอดเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่ๆ ได้ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

กลยุทธ์การสอนที่ใช้ ให้นักศึกษามีโอกาสปฏิบัติจริง กรณีศึกษาด้านออกแบบ แฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย และการอภิปรายกลุ่ม

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ประเมินตามสภาพจริงจากผลงานและการปฏิบัติของนักศึกษา เช่น การประเมินจากการนำเสนอ การรายงานในชั้นเรียน การทดสอบโดยใช้ แบบทดสอบหรือสัมภาษณ์ เป็นต้น

2.1.6.4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความสามารถในการปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้ดีเพื่อพัฒนาตนเอง และวิชาชีพ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและชุมชน สามารถปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม

*แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*

มีทักษะในการบริหารการจัดการ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในฐานะของผู้นำกลุ่มและสมาชิกที่ดี ได้อย่างเหมาะสม

กลยุทธ์การสอน ใช้การสอนที่มีการกำหนดกิจกรรมให้มีการทำงานเป็นกลุ่ม การทำงานที่ต้องประสานกับผู้อื่นข้ามหลักสูตร หรือต้องค้นคว้าหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลอื่น หรือผู้มีประสบการณ์ โดยมีความคาดหวังในผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความสามารถในการรับผิดชอบ

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความสามารถในการรับผิดชอบ ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของนักศึกษาในการนำเสนอรายงาน และสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกในการร่วมกิจกรรมต่างๆ และความครบถ้วน ชัดเจน ตรงประเด็น ของข้อมูล

2.1.6.5 การพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสามารถในการเลือกและประยุกต์ใช้ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ และสถิติ ในการประมวลผล แปลความหมาย วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูล มีทักษะในการสื่อสาร สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จำเป็นในการประกอบวิชาชีพ ทั้งในการฟัง พูด อ่าน เขียน และสรุปประเด็นเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถเลือกและใช้รูปแบบ การนำเสนอที่เหมาะสม มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งเพื่อการสืบค้นและติดตามความก้าวหน้าในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

กลยุทธ์การสอน เช่น จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ ให้นักศึกษา ได้วิเคราะห์สถานการณ์จำลอง และสถานการณ์เสมือนจริง และนำเสนอการแก้ปัญหาที่เหมาะสม เรียนรู้เทคนิคการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศในหลากหลายสถานการณ์

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ประเมินจากเทคนิคการนำเสนอโดยใช้ทฤษฎี การเลือกใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศหรือคณิตศาสตร์และสถิติที่เกี่ยวข้อง ความสามารถในการอธิบายถึงข้อจำกัด เหตุผลในการเลือกใช้เครื่องมือต่างๆ การอภิปราย กรณีศึกษาต่างๆ ที่นำเสนอต่อชั้นเรียน

2.1.6.6 การพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย สามารถปฏิบัติงานตามแบบที่กำหนด ได้ ปฏิบัติงานได้ถูกต้องโดยอิสระ และสามารถประยุกต์การปฏิบัติงานเพื่อการแก้ปัญหาในสภาพจริงได้

กลยุทธ์การสอนที่ใช้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาให้นักศึกษาได้ลงมือ ปฏิบัติจริง ใช้ความรู้จากวิชาต่างๆ ที่ได้ศึกษามา การวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดการพัฒนาการ เรียนรู้ด้านทักษะพิสัย ประกอบด้วยการสร้างทักษะในการปฏิบัติงาน สาธิตการปฏิบัติการ

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

โดยผู้เชี่ยวชาญ การสนับสนุนการเข้าประกวดทักษะด้านการปฏิบัติ การจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักศึกษา สนับสนุนการทำโครงงาน และการฝึกในสถานประกอบการ

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ประเมินตามสภาพจริงจากผลงาน และการปฏิบัติของนักศึกษา เช่น พฤติกรรมการปฏิบัติงาน ผลการทำงานในภาคปฏิบัติ โครงงาน และสหกิจศึกษา

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เริ่มมาตั้งแต่ปลายปี 2562 ทำให้การดำเนินชีวิตของคนเปลี่ยนไป เป็นการดำเนินชีวิตแบบปกติใหม่ (New Normal) ที่หลายคนไม่คุ้นชินกับการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ประกอบกับที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีประกาศมาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นลำดับ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับสถาบันอุดมศึกษา ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร ในปีการศึกษา 2563 มีการปรับเปลี่ยนตามประกาศของกระทรวงและมหาวิทยาลัย เป็นการเรียนการสอนออนไลน์เต็มรูปแบบในรายวิชาทฤษฎี และการเรียนแบบผสมผสานในรายวิชาปฏิบัติ รวมทั้งจัดการเรียนการสอนในสถานที่ที่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมากทำให้เสี่ยงต่อการแพร่โรค และปรับวิธีการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้การจัดการศึกษามีความต่อเนื่องและมีให้เกิดผลกระทบต่อนิสิตนักศึกษา ซึ่งการเรียนการสอนออนไลน์นั้น จัดเป็นของใหม่สำหรับนักศึกษาและอาจารย์ในหลักสูตร จึงต้องมีการปรับตัว และเรียนรู้ไปแกรมหรือแอปพลิเคชันที่จำเป็นต่อการนำมาใช้ในการสอนออนไลน์

2.2 ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Coconstructivism)

2.2.1 ความหมายของความรู้

ความหมายของความรู้ตามพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจหรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับการได้ยิน ได้ฟัง การคิดหรือการปฏิบัติ องค์วิชาในแต่ละวิชา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542) เป็นกระบวนการของการเลือกใช้ และบูรณาการโดยการขัดเกลาจนเกิดเป็นความรู้ใหม่ขึ้น ซึ่งเกิดจากการผสมผสานระหว่างความรู้และประสบการณ์เดิม กับความรู้ใหม่ที่ได้รับ ซึ่งความรู้ดังกล่าวเป็นสิ่งที่อยู่ภายในบุคคล ไม่ปรากฏชัดแจ้ง เมื่อความรู้เหล่านั้นถูกถ่ายทอดออกมาในรูปการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรก็จะกลายเป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง ความรู้นั้นจะมีคุณค่าก็ต่อเมื่อนำมาใช้ในกระบวนการตัดสินใจ (พรธิดา วิเชียรปัญญา, 2547) จัดเป็นความคิดของแต่ละบุคคลที่ผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์จนเกิดความเข้าใจ และนำไปใช้ประโยชน์ในการสรุปและตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ จนได้รับการยอมรับ โดยคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งของสังคม (กิริติ ยศยิ่งยง, 2549)

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2.2.2 ลักษณะและประเภทของความรู้

ลักษณะของความรู้ แบ่งได้ 3 ลักษณะ (กิริติ ยศยิ่งยง, 2549) ดังนี้

2.2.2.1 ความรู้ที่ฝังลึก หรือซ่อนเร้น มีลักษณะเป็นความรู้ที่อยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคล ซึ่งเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้ หรือพรสวรรค์ต่างๆ สามารถเข้าใจ และรับรู้ได้เฉพาะบุคคล อาจจะเป็นความรู้ที่เป็นความรู้เฉพาะ ความรู้ทั่วไป หรือความรู้ทางสังคม

2.2.2.2 ความรู้แจ้งชัด หรือความรู้ที่แสดงออกมาให้เห็น เป็นความรู้ที่เป็นเหตุเป็นผล สามารถถ่ายทอดออกมาอย่างเห็นได้ชัด อาจเป็นความรู้ทางสังคม หรือองค์กร

2.2.2.3 ความรู้โครงสร้าง หรือความรู้ที่ต่อยอดจากโครงสร้างเดิม เป็นความรู้ที่เกิดจากการต่อยอดความรู้เดิม ซึ่งอาจเป็นความรู้เฉพาะหรือ ความรู้ทั่วไปทางสังคม

การจัดประเภทของความรู้ แบ่งเป็น 3 ประเภท ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ ได้แก่

ธรรมชาติวิทยา (Natural Sciences) เป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระ และความคิดรวบยอดของมนุษย์กับธรรมชาติ

มนุษยวิทยา (Humanities) เป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระของมนุษย์กับตนเอง

สังคมวิทยา (Social Sciences) เป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระและความคิดรวบยอดของมนุษย์และสังคม

2.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

2.3.1 ความหมายของรูปแบบการสอน

รูปแบบการสอน คือ การอธิบายของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ตั้งแต่การวางแผนหลักสูตร รายวิชาในหลักสูตร หน่วยเรียน และบทเรียน เพื่อการออกแบบสื่อการสอน เช่น หนังสือ สมุดงาน โปรแกรมมัลติมีเดีย และโปรแกรมการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับผู้เรียนที่มีลักษณะแตกต่างกัน ดังนั้น รูปแบบการสอนจัดเป็นแบบอย่างของการเรียนรู้จริงๆ ในขณะที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้รับข้อมูล ความคิด ทักษะ ค่านิยม วิธีคิด และวิธีการแสดงออก ผู้สอนก็กำลังสอนผู้เรียนถึงวิธีการเรียนรู้ ในความเป็นจริงแล้วผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุดในระยะยาวของการสอน อาจทำให้ความสามารถของผู้เรียนเพิ่มขึ้นในการที่จะเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในอนาคต เพราะทั้งความรู้และทักษะที่ได้มานั้น เนื่องจากผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นต้นแบบ ซึ่งการจะสอนอย่างไรมัน มีผลกระทบต่อความสามารถของผู้เรียนในการให้ความรู้แก่ตนเองอย่างมาก ผู้สอนที่ประสบความสำเร็จในการสอน ไม่ได้เป็นเพียงผู้สอนที่น่าสนใจและมีการสอนที่โน้มน้าวใจ

*แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*

เท่านั้น แต่ต้องเป็นผู้สอนที่มีส่วนร่วมกับผู้เรียนในการรับรู้ การมีทักษะทางสังคม และการสอนให้ผู้เรียนใช้ประสิทธิภาพที่มีอยู่ในตนเอง (Joyce and Weil, 2003)

2.3.2 การจำแนกกลุ่มของรูปแบบการสอน

Joyce and Weil (2003) ได้จัดกลุ่มรูปแบบการสอนตามผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่เน้นทางสังคม (The Social Family) กลุ่มที่เน้นการประมวลผลสารสนเทศ (The Information-processing Family) กลุ่มที่เน้นตัวบุคคล (The Personal Family) และกลุ่มที่เน้นด้านพฤติกรรม (The Behavioral System Family)

กลุ่มที่เน้นทางสังคม (The Social Family) เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การเห็นคุณค่าในตนเอง การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล การพัฒนาทักษะทางสังคม และความสามัคคี เน้นกระบวนการค้นหาความรู้เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา ใช้วิธีการดำเนินการเรียนรู้จากง่ายไปถึงการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมผู้เรียนเพื่อการดำรงชีวิตในสังคมประชาธิปไตยด้วยความรู้เชิงวิชาการ สิ่งสำคัญคือการจัดการห้องเรียนที่จะมีส่วนช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนในห้องเรียน การจัดกลุ่มให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ เช่น การเรียนแบบรวมกลุ่มสืบค้น (Group investigation) การแสดงบทบาทสมมติ (Role playing) การเรียนแบบซักค้าน (Jurisprudential inquiry) การเรียนแบบเพื่อนเรียน (Partner in learning) เป็นต้น

กลุ่มที่เน้นการประมวลผลสารสนเทศ (The Information-processing Family) มุ่งพัฒนาผู้เรียนในด้านการคิด การสร้างความเข้าใจและการจดจำสารสนเทศของผู้เรียน การพัฒนาความคิด สติปัญญา การพัฒนาแนวคิดและภาษาเพื่อนำมาใช้ในการถ่ายทอด โดยนำข้อมูลที่ได้รับมาจัดกระทำ การรับรู้ถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหา การสอนในกลุ่มนี้บางรูปแบบอาจให้สารสนเทศและแนวคิดแก่ผู้เรียน หรือให้สารสนเทศและการทดสอบสมมติฐาน เพื่อใช้ในการคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในการเรียนรู้ตนเองและสังคม รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ เช่น การสอนแบบอุปนัย (Inductive Thinking) การสอนแบบมโนทัศน์ (Concept Attainment) การสอนแบบเทคนิคช่วยจำ (Mnemonic) การสอนโดยการนำเสนอมนทัศน์กว้างล่วงหน้า (Advance Organizers) การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Inquiry) การสอนแบบกระบวนการคิดสร้างสรรค์ (Synectic) การสอนแบบฝึกการคิดค้นหาคำตอบ (Inquiry Training) เป็นต้น เป้าหมายระยะยาวของการสอนกลุ่มนี้ คือ การสอนให้ผู้เรียนคิดอย่างไรให้มีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานความคิดที่ว่าถ้าผู้เรียนมีกลยุทธ์ทางปัญญาที่ซับซ้อน จะช่วยเพิ่มพูนความสามารถเกี่ยวกับสารสนเทศที่สำคัญและแนวคิด ซึ่งเป็นตัวแทนของ “ทักษะการคิด” ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สารสนเทศ และแนวคิด มีความสามารถในการวิเคราะห์สารสนเทศ การพัฒนาสมมติฐาน การสังเคราะห์แนวคิดใหม่และการแก้ไขปัญหา

กลุ่มที่เน้นตัวบุคคล (The Personal Family) มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนให้มีคุณลักษณะเฉพาะตน และการมองโลกผ่านมุมมอง เพราะที่สุดของความเป็นมนุษย์ล้วนอยู่ที่จิตใจสำนึกของแต่ละคน เริ่มต้นจากมุมมองของความเป็นตัวเอง มีการสร้างรูปแบบการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองดีขึ้น เรียนรู้ที่จะก้าวข้ามปัจจุบัน มีความเข้มแข็ง ความสร้างสรรค์ในการค้นหาคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น มีสติสัมปชัญญะและความรับผิดชอบต่อจุดหมายของตน รูปแบบการสอนในกลุ่มนี้ เช่น การสอนแบบไม่ชี้แนะหรือการสอนทางอ้อม (Nondirective teaching) การสอนเพื่อเพิ่มการมีคุณค่า ในตนเอง (Enhancing self-esteem) เป็นต้น

กลุ่มที่เน้นด้านพฤติกรรม (The Behavioral System Family) อาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมมีผลเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจ การแสดงพฤติกรรมจะมาจากเงื่อนไขหรือภายใต้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ เช่นเดียวกับผู้เรียนที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่เรียนรู้ แล้วมีการจำลองบุคลิกภาพแห่งตน จนนำไปสู่การเป็นพฤติกรรมของตนเองในที่สุด ซึ่งทฤษฎีพฤติกรรมนิยมมุ่งเน้นไปที่พฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ และเป็นไปในที่ทางที่ดี โดยการให้สถานการณ์ที่เหมาะสมและเวลาที่เพียงพอจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้

รูปแบบการสอนเป็นเครื่องมือสำหรับผู้สอน ที่จะนำไปใช้เป็นกรอบการดำเนินงานในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะของรูปแบบการเรียนการสอนที่นำไปใช้ รูปแบบการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบได้รับการออกแบบและพัฒนาโดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้และทฤษฎีการสอนที่ยึดถือ และได้รับการทดสอบแล้วว่าสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์เฉพาะของรูปแบบการเรียนการสอนนั้นได้ การนำรูปแบบการเรียนการสอนมาใช้จึงช่วยอำนวยความสะดวกในการวางแผนการเรียนการสอนของผู้สอน ไม่ต้องลองถูกลองผิด ทำให้ประหยัดเวลา และคาดหวังผลการเรียนรู้ตามที่ต้องการได้

2.3.3 รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

การเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว นอกจากนี้ยังต้องอาศัยทักษะกระบวนการเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ การเรียนรู้จะเป็นไปอย่างต่อเนื่องได้ดีถ้าผู้เรียนอยู่ในสภาพที่มีความพร้อมในการรับรู้และเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น มีแนวคิดว่าการสอนครูต้องคำนึงถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น เรียนรู้ด้วยการกระทำ การจัดการเรียนการสอนแบบนี้จะยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง มีการคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในกิจกรรม และได้ใช้กระบวนการเรียนรู้ต่างๆ อันจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่แท้จริงคือ ผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น อาจเป็นความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ เพื่อสร้างความหมายของสิ่งเร้าที่เชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมของตน จนเกิดเป็นความหมายที่ตนเข้าใจ

อย่างแท้จริง โดยปกติแล้วผู้สอนจะจัดการเรียนการสอนเช่นนี้ได้ ต้องมีการดำเนินการที่สำคัญ คือ ต้องคิดจัดเตรียมกิจกรรมหรือประสบการณ์เพื่อที่จะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ และใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมนำไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และในขณะที่ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูต้องลดบทบาทของตนเอง เปลี่ยนจากการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้อำนวยการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นมักพบว่า ผู้เรียนจะมีบทบาทสำคัญและใช้เวลาในการเรียนการสอนมาก เพราะผู้เรียนต้องเป็นผู้จัดกระทำต่อสิ่งเรียนรู้ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้สอนจะลดความสำคัญลงและมีงานน้อยลง ซึ่งที่จริงแล้วผู้สอนยังมีบทบาทเด่นและสำคัญมากต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะก่อนการสอน ผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมงานสอนจัดเตรียมกิจกรรมและประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นงานที่หนักและค่อนข้างยาก หากไม่มีการเตรียมสิ่งเหล่านี้ไว้ล่วงหน้าก็จะทำให้การเรียนการสอนนั้นไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (ทิตนา แชมมณี, 2558)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ที่มีลักษณะแตกต่างจากการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบดั้งเดิมทั่วไป ในด้านต่างๆ เช่น ด้านผู้เรียนที่ต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองและเห็นตนเองในแง่มุมที่ต่างออกไปจากเดิม ด้านผู้สอนที่เปลี่ยนบทบาทมาเป็นผู้อำนวยการเรียนการสอนในการเรียน ด้านเนื้อหาสาระที่ต้องเลือกเทคนิคการสอนและให้เกิดการเชื่อมโยงกับความรู้เดิมของผู้เรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้เรียนในการทำงานและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาผู้เรียนหลายๆ ด้านไปพร้อมกัน (สำนักวิชาการและประมวลผล มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 2556) เป็นวิธีการจัดการของผู้สอนโดยยึดว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง รู้จักโลก สามารถพึ่งตนเองได้ มีอิสรภาพ ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของความเป็นมนุษย์ และเรียนรู้อย่างมีความสุขตัวบ่งชี้ที่สำคัญประกอบด้วย การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่เหมาะสมตรงกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจากสถานการณ์จริงที่หลากหลาย สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยแนวคิดของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนแต่ละคน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2561)

2.3.4 การจัดการเรียนการสอนโดยไม่มีครู

ทิตนา แชมมณี (2558) อธิบายถึงการจัดการเรียนการสอนโดยไม่มีครู เป็นการเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง โดยอาศัยสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ จึงทำให้เกิดการเรียนรู้แบบใหม่ขึ้นซึ่งไม่ต้องอาศัยครู อย่างไรก็ตามการเรียนรู้โดยไม่ต้องอาศัยครูและหลักสูตร อาจเป็นการเรียนรู้ตามอัธยาศัย แต่หากเป็นการเรียนรู้ตามหลักสูตรแล้วแม้จะไม่ต้องอาศัยครูในการเรียนรู้ แต่ก็ยังอาศัยครูในการจัดการเรียนรู้ ครูจำเป็นต้องทำความเข้าใจชี้แจงหลักสูตรและวัตถุประสงค์ในการเรียน ความคาดหวังผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน รูปแบบการจัดการเรียน มีดังนี้

*แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*

2.3.4.1 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป หมายถึง การดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนแบบโปรแกรมในเรื่องนั้นด้วยตนเอง บทเรียนแบบนี้นำเสนอเนื้อหาสาระทีละขั้นตอนย่อยๆ ที่มีความต่อเนื่องไปตามลำดับ และมีการถามให้ผู้เรียนตอบสนอง และตรวจสอบผลการตอบสนองของตนได้ทันทีว่าถูกหรือผิดเมื่อเรียนจบบทเรียน ผู้เรียนสามารถประเมินผลบทเรียนรู้อของตนเองและทราบผลการเรียนรู้ของตนเองได้ทันที ผู้เรียนสามารถศึกษาบทเรียนโดยใช้เวลาตามความสามารถหรือตามความต้องการของตนเอง

2.3.4.2 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อช่วยขยายขอบเขตความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน และความสามารถในการสอนของครู โดยการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ขึ้นมาหรือจัดหาบทเรียนคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสมที่มีผู้สร้างบทเรียนไว้แล้วมาให้ผู้เรียน และใช้คอมพิวเตอร์ในการนำเสนอบทเรียนด้วยวิธีใด วิธีหนึ่งโดยนำสื่อประสมเข้ามาช่วย เช่น ข้อความ เสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการเรียนรู้ตามการนำเสนอบทเรียน ซึ่งจะออกแบบไว้ให้ผู้เรียนได้รับผลย้อนกลับตามการตอบสนองของตน และเมื่อเรียนจบ ผู้เรียนจะได้รับการประเมินผลการเรียนรู้ของตน

2.3.4.3 การจัดการเรียนการสอนทางไกล หมายถึง การสอนที่ผู้สอนและผู้เรียนต่างสถานที่กันแต่สามารถสื่อสารปฏิสัมพันธ์กันในกิจกรรมการเรียนการสอนได้ด้วยการใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ และเทคโนโลยีการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ

2.3.4.4 การจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายเวปไซด์ ไวด์ เว็บ หมายถึง การออกแบบการเรียนการสอนโดยการจัดห้องเรียนเสมือนจริง ที่จำลองสภาพห้องเรียนขึ้นปกติเป็นช่องทางในการสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้สอนจะออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลความรู้จากเครือข่ายต่างๆ ในคอมพิวเตอร์ ได้แก่ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่างๆ ในการสอนจะใช้คุณลักษณะและทรัพยากรอินเทอร์เน็ตมาสร้างหรือออกแบบการเรียนรู้ที่มีความหมาย เช่น กำหนดให้นำองค์ประกอบหลายเครือข่าย ทำให้เกิดรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ผู้เรียนสามารถทำได้ด้วยตนเอง สามารถประเมินความรู้ผ่านเครือข่ายได้

2.3.5 การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

ศตวรรษที่ 21 โดยมากจะแสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีความเจริญก้าวหน้ามาก ทำให้คนเรารับข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วและมากมาย ดังนั้นความสามารถในการกรองข้อมูล ข่าวสารจึงเป็นอีกทักษะหนึ่งที่เป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนา เพื่อให้สามารถแยกแยะ สกัดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการจัดการความรู้จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนและต้องมีการพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559)

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือการเรียนรู้ที่ไม่สิ้นสุด ผู้สอนจึงต้องเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก สอนทักษะเกี่ยวกับการคิดขั้นสูง การคิดเชิงวิพากษ์ การจัดการแก้ไขปัญหา การคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ มีทักษะปฏิสัมพันธ์สามารถทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้ ต้องมีกระบวนการที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกิจกรรมการเรียนรู้โดยการศึกษา ค้นคว้า พิสูจน์ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนสามารถค้นคว้าบนอินเทอร์เน็ต การเรียนผ่านโลกเสมือนจริงและสร้างผลงานของตนเองอย่างมีคุณภาพ ผู้สอนต้องตระหนักอย่างมากถึงความเจริญของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ใช้วิธีการเรียนอย่างคล่องตัว เช่น การมอง การคิด การจับคู่ การฟัง การค้นหา การพูดคุย การทำงานเป็นทีม การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ และอาจมีการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนในรูปแบบต่างๆ อาทิ การปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่เรียน ห้องเรียนยืดหยุ่นในการเรียนของแต่ละทีม การพลิกตัวไปคิดคนเดียว การเคลื่อนตัวเข้าหาเครื่องมือที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ สถานศึกษาต้องมองให้เห็นถึงกิจกรรมของผู้เรียนในมุมต่างๆ เช่น อาจทำกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเองอยู่ที่บ้าน ในสตูดิโอ การเรียนรู้ของชุมชน หรือห้องสมุดเอกชน ผู้เรียนสามารถติดต่อกับผู้สอนหรือบุคคลอื่นด้วยอินเทอร์เน็ตไร้สายได้ตลอดเวลา (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2561)

2.4 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน

2.4.1 ด้านหลักสูตร หลักสูตรที่มีการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นหลักสูตรที่เน้นการพัฒนากำลังคนที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน และการพัฒนาความเป็นมนุษย์ให้สมบูรณ์จากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2557 ระบุถึงโครงสร้างหลักสูตรมีความสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตแต่ละหมวด และหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ประกอบด้วย (ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2557, 2558)

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้มีโลกทัศน์กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติตนเองผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานได้ ทั้งนี้ เนื่องจากสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์มีลักษณะบูรณาการความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ เน้นทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติจึงต้องกำหนดเป็นกลุ่มย่อย คือ (1) วิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมายถึง วิชาที่เป็นความรู้พื้นฐานในวิชาชีพที่ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม และเพิ่มศักยภาพในการศึกษาวิชาเฉพาะ (2) วิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระ และองค์ความรู้

*แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*

เฉพาะด้านของ สาขาวิชาที่กำหนดให้ต้องเรียน และเป็นวิชาที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ แบ่งออกเป็น วิชาเฉพาะบังคับ หมายถึง วิชาที่ผู้เรียนในหลักสูตรนี้จำเป็นต้องเรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนด และวิชาเฉพาะเลือก หมายถึง วิชาที่เพิ่มเติมจากวิชาเฉพาะบังคับ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เลือกเรียนตามลักษณะงานอาชีพที่ตนสนใจ หรือเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานในระดับสากล

วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ ซึ่งอาจจะเป็นการฝึกปฏิบัติงานแบบสหกิจศึกษา หรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบนับชั่วโมงต่อเนื่องกัน

หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาใดๆ ก็ได้ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนด้านหลักสูตรของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ประกอบด้วยการจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รายวิชาที่เปิดสอนเหมาะสมกับสภาวะสังคมในปัจจุบัน การจัดการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชา รายวิชาในหลักสูตรมีความหลากหลาย เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัยตรงความต้องการของผู้เรียน มีการบูรณาการรายวิชาาร่วมกัน และกระบวนการเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

2.4.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับคุณวุฒิและคุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร ควรมีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และต้องมีผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้ง ให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีอันหลัง สำหรับอาจารย์ผู้สอน อาจเป็นอาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิ ขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2557, 2558)

ปัจจุบัน ภายใต้อิทธิพลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 (Covid 19) ส่งผลให้อาจารย์ผู้สอนต้องปรับตัวในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แอปพลิเคชัน หรือ Social Media ในการสอน หรือที่เรียกว่า การสอนออนไลน์ ทั้งนี้ วิทยา วาโย และคณะ (2563) ระบุว่า การประยุกต์การ

*แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*

เรียนการสอนแบบออนไลน์ เป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 3 ระยะ ได้แก่ ก่อน ระหว่าง และหลังสอน ให้มีความเหมาะสม รวมทั้งควรมีการปรับบทบาทของผู้สอน ผู้เรียน วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และสรุปแก้ไขปัญหามาจากการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนด้านอาจารย์ผู้สอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ ในรายวิชาที่รับผิดชอบ ความสามารถในการอธิบายและถ่ายทอดความรู้ ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ แอปพลิเคชัน หรือ Social Media ในการสอน วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การติดตามการเข้าเรียนของนักศึกษาเป็นระยะ วิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย การวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ และครอบคลุมเนื้อหาวิชา และการปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย ตรงความต้องการของผู้เรียน

2.4.3 ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน

หลักสูตรออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนการสอนด้านการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้า มีเครื่องมือ อุปกรณ์การสอนที่สำคัญดังนี้

2.4.3.1 เครื่องมือ อุปกรณ์การสอนด้านการออกแบบ ประกอบด้วย โต้ะเขียนแบบคอมพิวเตอร์เพื่อการออกแบบเสื้อผ้า เป็นต้น

2.4.3.2 เครื่องมือ อุปกรณ์การสอนด้านการตัดเย็บเสื้อผ้า ประกอบด้วยจักรเย็บผ้าแบบกระเป่าหิ้ว จักรพั่นริมอุตสาหกรรม จักรเย็บผ้าระบบอุตสาหกรรม จักรปักผ้าคอมพิวเตอร์ โต้ะปฏิบัติการสร้างแบบและตัดผ้า ทุ่นลงตัว และเครื่องมือเครื่องใช้ในการตัดเย็บ

2.4.3.3 เครื่องมือ อุปกรณ์การสอนด้านอื่นๆ ประกอบด้วย เครื่องพิมพ์ผ้าดิจิทัล เครื่องตัดดิจิทัล (Scan and Cut) อุปกรณ์ทดสอบเส้นใยสิ่งทอ อุปกรณ์การทำบาติกและย้อมสี เครื่องทอผ้าแบบตั้งโต๊ะ เป็นต้น

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ประกอบด้วยการจัดเตรียมวัสดุฝึกที่เหมาะสมกับรายวิชา ครุภัณฑ์ (เช่น จักรเย็บผ้า คอมพิวเตอร์) เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ครุภัณฑ์ในห้องเรียนมีความทันสมัย เหมาะสมกับการใช้งาน ความสะดวกในการใช้งานเครื่องมือ และครุภัณฑ์ในห้องเรียน

2.4.4 ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนมีหลายประการ ได้แก่ ความพร้อมทางกายภาพ เช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ที่พักของนักศึกษา เป็นต้น ส่วนความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด หนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ วารสาร ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น แหล่งเรียนรู้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น สิ่งสนับสนุนเหล่านี้ ต้องมีปริมาณเพียงพอและมีคุณภาพพร้อมใช้งานทันสมัย โดยพิจารณาการจากผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2561)

การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน ต้องมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เช่น เครื่องฉายภาพดิจิทัล ระบบเครื่องเสียงลำโพงหรือไมโครโฟน สัญญาณอินเทอร์เน็ตแบบไร้สาย (WIFI) ซึ่งต้องรองรับการใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพและเสถียรภาพ และรองรับระบบการทำงานได้ทั่วถึง อันเป็นส่วนสำคัญต่อการเข้าใจและดึงความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และโปรแกรมเพื่อใช้สำหรับทำงานหรือนำเสนอผลงาน (วารุณี อ้วนโพธิ์กลาง และคณะ, 2562)

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ประกอบด้วย ห้องเรียนปฏิบัติมีความเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา ระบบอินเทอร์เน็ตและสารสนเทศมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนการสอน ความสะดวกในการเข้าใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตของคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ ความสะดวกในการเข้าใช้งานห้องสมุด ห้องสมุดของศูนย์โชติเวชมีหนังสือเกี่ยวกับสาขาวิชาที่หลากหลายสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยรวมมีความเหมาะสม (เช่น ความสะอาด การถ่ายเทอากาศ แสง เป็นต้น)

2.4.5 ด้านอื่นๆ

องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนด้านอื่นๆ นี้ ประกอบด้วย การส่งเสริมสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการพัฒนาการศึกษา การจัดการศึกษา เพื่อให้นักศึกษาก่อเกิดเรียนรู้อย่างมีความสุข และมีทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพในอนาคต ในระหว่างการศึกษา มีการจัดกิจกรรมการพัฒนาความรู้ความสามารถในรูปแบบต่างๆ ทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ส่งเสริมกิจกรรมที่เสริมสร้างความเป็นพลเมืองดี มีจิตสาธารณะ รู้จักการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการให้คำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา มีระบบการป้องกันหรือการบริหารจัดการความเสี่ยงของนักศึกษา เพื่อให้สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด รวมทั้งการส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิชาการของนักศึกษา การสร้างโอกาสการเรียนรู้ที่ส่งเสริม การพัฒนาศักยภาพนิสิต และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ได้มาตรฐานสากล ซึ่งการพัฒนานิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีลักษณะเด่นและมุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านวิชาการและวิชาชีพ เพื่อพัฒนาคุณภาพ

*แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*

ชีวิตของนักศึกษาทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้ชีวิตในสังคม และการดูแลทางด้านสวัสดิภาพนักศึกษาที่ช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนและเป็นการพัฒนานักศึกษาตามหลักการสำคัญ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2544)

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนด้านอื่นๆ ของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ประกอบด้วย การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย การทัศนศึกษา การส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอก สนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายในของมหาวิทยาลัย การจัดสรรทุนการศึกษาให้กับนักศึกษา การติดตาม ดูแลนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างใกล้ชิด การให้คำแนะนำ ปรีกษา และแก้ไขปัญหาต่างๆ แก่นักศึกษา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ที่มีต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของหลักสูตรนิติศาสตร์ สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประจำปี 2558 จาก 15 ประเด็น พบว่ามี 13 ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ (1) ห้องเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก (2) ห้องปฏิบัติการ (3) สถานที่พักผ่อนและสิ่งแวดล้อมบริเวณสำนักวิชา (4) ความพร้อมในด้านอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (5) ห้องสมุดและแหล่งค้นคว้า (6) สื่อการเรียนรู้ หนังสือ เอกสาร ตำรา สิ่งพิมพ์ วารสาร ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น (7) แหล่งเรียนรู้อื่นๆ (8) คุณภาพวัสดุ อุปกรณ์ และมีปริมาณเพียงพอพร้อมต่อการใช้งาน (9) ระบบและกลไกการให้บริการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ (10) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่นๆ (11) ความสอดคล้องระหว่างจำนวนนักศึกษา บุคลากร อาจารย์ ต่อจำนวนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ (12) สถานที่เพื่อการเรียนรู้นอกชั้นเรียน (13) สถานที่เพื่อการค้นคว้า จำนวนที่นั่งของห้องสมุด ส่วนด้านความสะอาดของอาคารเรียน และห้องพักอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ยิ่งศักดิ์ เพชรนิล, 2558)

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ วิชาการประยุกต์ใช้ไมโครโปรเซสเซอร์ นักศึกษามีระดับความพึงพอใจสูงสุดต่อจำนวนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ที่มีมากพอสำหรับการนำไปใช้ในการเรียนการสอน ความเหมาะสมของอุปกรณ์ในการเรียนการสอน ส่วนอุปกรณ์และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ต่างๆ มีความปลอดภัยต่อการใช้งาน พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่ำสุด (ศุภกฤต พลิวไธสง, 2561)

การประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจด้านปัจจัยนำเข้า ในประเด็นอาจารย์ผู้สอนสูงสุด รองลงมาคือ การจัดหลักสูตรและสื่อ/เอกสาร อุปกรณ์และสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน ด้านกระบวนการ มีความพึงพอใจในประเด็นการจัดการเรียนการสอน ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบการเรียนการสอนมากที่สุด มีการวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบกฎเกณฑ์และข้อตกลงที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ผลการศึกษาแนวทางการปรับปรุงสภาพของรายวิชา พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย

คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

มีความเห็นต่อสภาพของรายวิชาส่วนหนึ่งไม่ต้องปรับปรุงและบางรายวิชาควรมีการปรับปรุง ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยว่า ควรมีการปรับปรุงรายวิชาในหลักสูตร เนื่องจาก มีบางรายวิชาที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน และรายละเอียดของเนื้อหา มีความทับซ้อนกันบ้าง (อาจารย์ประจำ หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์, 2561)

การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านตามตารางการบูรณาการ เทคโนโลยีสำหรับนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ พบว่าผลของการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนแบบ ห้องเรียนกลับด้านตามตารางการบูรณาการเทคโนโลยี ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และการให้ข้อมูลย้อนกลับ ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถการใช้เทคโนโลยี ในการสร้างผลงานจากการนำเสนอในห้องเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ความสามารถในการเข้ามาศึกษาข้อมูล และการส่งงานสูงกว่าเกณฑ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 (ทักษ์ หงส์ทอง, สอนันท์ แดงประเสริฐ และหริพล ธรรมนารักษ์, 2564)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่น
ผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
เป็นการวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา
ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย นำไปสู่การหาแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียน
การสอนต่อไป

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ อาจารย์ประจำสาขาวิชา จำนวน 12 คน นักศึกษา
สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2563 จำนวน 66
คน และศิษย์เก่าของสาขาวิชาที่ไม่ทราบจำนวนแน่นอน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) จากอาจารย์
ประจำสาขาวิชา นักศึกษาสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ที่ลงทะเบียนเรียน
ในปีการศึกษา 2563 และศิษย์เก่าของสาขาวิชา ที่มีความยินดีและให้ความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถาม

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของ
สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย เป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5
ระดับ (Rating Scale) โดยจัดทำในรูปแบบออนไลน์ แทนค่าความพึงพอใจในแต่ละระดับ โดยกำหนด
ระดับคะแนน ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
พึงพอใจมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
พึงพอใจน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

ข้อคำถามในแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้า และเครื่องแต่งกายในด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียน และด้านอื่นๆ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 20 คน คำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้เท่ากับ 0.980

3.2.2 การวิพากษ์หลักสูตร

ทำการวิพากษ์หลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) ร่วมกับคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 4 ท่าน

3.3 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ทำการส่ง Link และ QR Code ของแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างดำเนินการตอบแบบสอบถามออนไลน์ ตรวจสอบความสมบูรณ์แบบสอบถามเพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่ถูกต้อง ครบถ้วน นำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิพากษ์หลักสูตร ใช้การจดบันทึก นำมาสรุปเรียบเรียงเป็นประเด็นต่างๆ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปลความหมายระดับความพึงพอใจเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ของ สรชัย พิศาลบุตร (2549) ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	ระดับความพึงพอใจเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.21 - 5.00
พึงพอใจมาก	ระดับความพึงพอใจเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.41 - 4.20

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

พึงพอใจปานกลาง	ระดับความพึงพอใจเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 2.61 - 3.40
พึงพอใจน้อย	ระดับความพึงพอใจเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.81 - 2.60
พึงพอใจน้อยที่สุด	ระดับความพึงพอใจเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.00 - 1.80

ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

การเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ตามตัวแปรสถานภาพ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ข้อมูลคำแนะนำจากการวิพากษ์หลักสูตรของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร นำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ส่วน คือ ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน การเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของ สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย และผลการวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

4.1 ผลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน

ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อความพึงพอใจในด้านต่างๆ 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ การสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และด้านอื่นๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักศึกษาปัจจุบัน	40	38.46
อาจารย์	11	10.58
ศิษย์เก่า	53	50.96

จากตารางที่ 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นศิษย์เก่า (ร้อยละ 50.96) รองลงมาเป็นนักศึกษาปัจจุบัน (ร้อยละ 38.46)

ตารางที่ 4.2 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร

(n=104)

รายการ	ความพึงพอใจ					Mean	S.D.	แปลความหมายระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
จัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	-	40 (38.46)	46 (44.23)	18 (17.31)	-	4.21	0.72	พึงพอใจมากที่สุด
รายวิชาที่เปิดสอนเหมาะสมกับสภาวะสังคมในปัจจุบัน	36 (34.62)	40 (38.46)	25 (24.04)	3 (2.88)	-	4.05	0.84	พึงพอใจมาก
มีการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน	42 (40.38)	41 (39.42)	20 (19.23)	1 (0.96)	-	4.19	0.78	พึงพอใจมาก
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชา	40 (38.46)	43 (41.35)	19 (18.27)	2 (1.92)	-	4.16	0.79	พึงพอใจมาก
รายวิชาในหลักสูตรมีความหลากหลาย	41 (39.42)	38 (36.54)	24 (23.08)	1 (0.96)	-	4.14	0.81	พึงพอใจมาก
เนื้อหาในรายวิชามีความทันสมัยตรงความต้องการของผู้เรียน	32 (30.77)	36 (34.62)	31 (29.81)	5 (4.81)	-	3.91	0.89	พึงพอใจมาก
มีการบูรณาการรายวิชาร่วมกัน	35 (33.65)	42 (40.38)	26 (25.00)	1 (0.96)	-	4.07	0.79	พึงพอใจมาก
กระบวนการการเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม	39 (37.50)	43 (41.35)	22 (21.15)	-	-	4.16	0.75	พึงพอใจมาก
รวม	265 (31.85)	323 (38.82)	213 (25.60)	31 (3.73)	-	4.11	0.69	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 4.2 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11 และค่า S.D. 0.69) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความพึงพอใจมากที่สุดในรายการจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 4.21 และค่า S.D. 0.72) ส่วนรายการที่เหลือผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมาก โดยเรียงลำดับรายการตามค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 รายการ คือ มีการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 4.19 และค่า S.D. 0.78) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชา (ค่าเฉลี่ย 4.16 และค่า S.D. 0.79) กระบวนการการเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม (ค่าเฉลี่ย 4.16 และค่า S.D. 0.75) และรายวิชาในหลักสูตรมีความหลากหลาย (ค่าเฉลี่ย 4.14 และค่า S.D. 0.81)

ตารางที่ 4.3 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน

(n=104)

รายการ	ความพึงพอใจ					Mean	S.D.	แปลความหมายระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
มีความรู้ ความสามารถ ในรายวิชาที่รับผิดชอบ	49 (47.12)	45 (43.27)	9 (8.65)	1 (0.96)	-	4.37	0.68	พึงพอใจมากที่สุด
มีความสามารถในการ อธิบายและถ่ายทอดความรู้	44 (42.31)	49 (47.12)	10 (9.62)	1 (0.96)	-	4.31	0.68	พึงพอใจมากที่สุด
ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย	41 (39.42)	39 (37.50)	22 (21.15)	2 (1.92)	-	4.14	0.82	พึงพอใจมาก
มีการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ แอปพลิเคชัน หรือ Social Media ในการสอน	41 (39.42)	41 (39.42)	17 (16.35)	5 (4.81)	-	4.13	0.86	พึงพอใจมาก
มีวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	40 (38.46)	42 (40.38)	19 (18.27)	3 (2.88)	-	4.14	0.82	พึงพอใจมาก
มีการติดตามการเข้าเรียน ของนักศึกษาเป็นระยะ	51 (49.04)	41 (39.42)	12 (11.54)	-	-	4.38	0.69	พึงพอใจมากที่สุด
มีวิธีการวัดและประเมินผล ผู้เรียนที่หลากหลาย	43 (41.35)	45 (43.27)	14 (13.46)	2 (1.92)	-	4.24	0.76	พึงพอใจมากที่สุด
มีการวัดและประเมินผล ตรงตามวัตถุประสงค์ และ ครอบคลุมเนื้อหาวิชา	45 (43.27)	48 (46.15)	9 (8.65)	2 (1.92)	-	4.31	0.71	พึงพอใจมากที่สุด
ปรับปรุงเนื้อหาวิชา ให้ทันสมัย ตรงความ ต้องการของผู้เรียน	40 (38.46)	37 (35.58)	22 (21.15)	5 (4.81)	-	4.08	0.89	พึงพอใจมาก
รวม	394 (42.09)	387 (41.35)	134 (14.32)	21 (2.24)	-	4.23	0.66	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.23 และค่า S.D. 0.66) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด 5 รายการ เรียงลำดับรายการตามค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนี้ มีการติดตามการเข้าเรียนของนักศึกษาเป็นระยะ (ค่าเฉลี่ย 4.38 และค่า S.D. 0.69) มีความรู้ความสามารถในรายวิชาที่รับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย 4.37 และค่า S.D. 0.68) มีความสามารถในการอธิบายและถ่ายทอดความรู้ (ค่าเฉลี่ย 4.31 และค่า S.D. 0.68) มีการวัดและประเมินผล ตรงตามวัตถุประสงค์ และครอบคลุมเนื้อหาวิชา (ค่าเฉลี่ย 4.31 และค่า S.D. 0.71) และวิธีการวัด และประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย (ค่าเฉลี่ย 4.24 และค่า S.D. 0.76) ส่วนรายการที่เหลือผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมาก

ตารางที่ 4.4 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน

(n=104)

รายการ	ความพึงพอใจ					Mean	S.D.	แปลความหมาย ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
มีการจัดเตรียมวัสดุฝึก ที่เหมาะสมกับรายวิชา	35 (33.65)	46 (44.23)	21 (20.19)	1 (0.96)	1 (0.96)	4.09	0.81	พึงพอใจมาก
มีครุภัณฑ์ (เช่น จักรเย็บผ้า คอมพิวเตอร์) เพียงพอ กับจำนวนผู้เรียน	27 (25.96)	42 (40.38)	25 (24.04)	8 (7.69)	2 (1.92)	3.81	0.98	พึงพอใจมาก
ครุภัณฑ์มีความทันสมัย เหมาะสมกับการใช้งาน	31 (29.81)	35 (33.65)	26 (25.00)	10 (9.62)	2 (1.92)	3.80	1.04	พึงพอใจมาก
ครุภัณฑ์อยู่ในสภาพ พร้อมใช้งาน	25 (24.04)	42 (40.38)	21 (20.19)	14 (13.46)	2 (1.92)	3.71	1.04	พึงพอใจมาก
มีความสะดวกในการ ใช้งานเครื่องมือ และ ครุภัณฑ์ในห้องเรียน	30 (28.85)	42 (40.38)	20 (19.23)	10 (9.62)	2 (1.92)	3.85	1.01	พึงพอใจมาก
รวม	148 (28.46)	207 (39.81)	113 (21.73)	43 (8.27)	9 (1.73)	3.85	0.90	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 4.4 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก (ค่าเฉลี่ย 3.85 และค่า S.D. 0.90) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความพึงพอใจมากทุกรายการ โดยเรียงลำดับรายการตามค่าเฉลี่ย สูง 3 รายการแรก คือ มีการจัดเตรียมวัสดุฝึกที่เหมาะสมกับรายวิชา (ค่าเฉลี่ย 4.09 และค่า S.D. 0.81) มีความสะดวกในการใช้งานเครื่องมือ และครุภัณฑ์ในห้องเรียน (ค่าเฉลี่ย 3.85 และค่า S.D. 1.01) และครุภัณฑ์มีความทันสมัย เหมาะสมกับการใช้งาน (ค่าเฉลี่ย 3.80 และค่า S.D. 1.04)

ตารางที่ 4.5 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

(n=104)

รายการ	ความพึงพอใจ					Mean	S.D.	แปลความหมาย ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
ห้องเรียนปฏิบัติมีความ เพียงพอต่อจำนวน นักศึกษา	37 (35.58)	39 (37.50)	23 (22.12)	5 (4.81)	-	4.04	0.88	พึงพอใจมาก
ระบบอินเทอร์เน็ตและ สารสนเทศมีความ เหมาะสม เอื้อต่อการเรียน การสอน	26 (25.00)	49 (47.12)	21 (20.19)	5 (4.81)	3 (2.88)	3.87	0.95	พึงพอใจมาก
มีความสะดวกในการเข้าใช้ งานระบบอินเทอร์เน็ตของ คณะเทคโนโลยีคหกรรม ศาสตร์	30 (28.85)	48 (46.15)	21 (20.19)	5 (4.81)	-	3.99	0.83	พึงพอใจมาก
มีความสะดวกในการ เข้าใช้งานห้องสมุด	38 (36.54)	49 (47.12)	13 (12.50)	4 (3.85)	-	4.16	0.79	พึงพอใจมาก
ห้องสมุดของศูนย์โชติเวช มีหนังสือเกี่ยวกับสาขาวิชา ที่หลากหลาย	36 (34.62)	37 (35.58)	27 (25.96)	3 (2.88)	1 (0.96)	4.00	0.90	พึงพอใจมาก
สภาพแวดล้อมภายใน ห้องเรียนโดยรวม มีความ เหมาะสม (เช่น ความ สะอาด การถ่ายเทอากาศ แสง เป็นต้น)	37 (35.58)	49 (47.12)	14 (13.46)	4 (3.85)	-	4.14	0.79	พึงพอใจมาก
รวม	204 (32.69)	271 (43.43)	119 (19.07)	26 (4.17)	4 (0.64)	4.03	0.75	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 4.5 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก (ค่าเฉลี่ย 4.03 และค่า S.D. 0.75) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความพึงพอใจมากที่สุดทุกรายการ โดยเรียงลำดับรายการตามค่าเฉลี่ย สูง 3 รายการแรก คือ มีความสะดวกในการเข้าใช้งานห้องสมุด (ค่าเฉลี่ย 4.16 และค่า S.D. 0.79) สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยรวมมีความเหมาะสม (เช่น ความสะอาด การถ่ายเทอากาศ แสง เป็นต้น) (ค่าเฉลี่ย 4.14 และค่า S.D. 0.79) และห้องเรียนปฏิบัติมีความเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.04 และค่า S.D. 0.89)

ตารางที่ 4.6 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านอื่นๆ

(n=104)

รายการ	ความพึงพอใจ					Mean	S.D.	แปลความหมาย ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ มาบรรยาย การทัศนศึกษา	35 (33.65)	43 (41.35)	23 (22.12)	3 (2.88)	-	4.06	0.82	พึงพอใจมาก
มีการส่งเสริมให้นักศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วย งานภายนอก	34 (32.69)	48 (46.15)	20 (19.23)	2 (1.92)	-	4.10	0.77	พึงพอใจมาก
สนับสนุนให้นักศึกษา เข้าร่วม กิจกรรมกับหน่วย งานภายในของมหาวิทยาลัย	41 (39.42)	44 (42.31)	18 (17.31)	1 (0.96)	-	4.20	0.76	พึงพอใจมาก
มีการจัดสรรทุนการศึกษา ให้กับนักศึกษา	31 (29.81)	48 (46.15)	21 (20.19)	4 (3.85)	-	4.02	0.81	พึงพอใจมาก
มีการติดตาม ดูแลนักศึกษา ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างใกล้ชิด	37 (35.58)	46 (44.23)	20 (19.23)	1 (0.96)	-	4.14	0.76	พึงพอใจมาก
มีการให้คำแนะนำ ปรึกษา และแก้ไขปัญหาต่างๆ แก่ นักศึกษา	40 (38.46)	45 (43.27)	17 (16.35)	2 (1.92)	-	4.18	0.77	พึงพอใจมาก
รวม	218 (34.94)	274 (43.91)	119 (19.07)	13 (2.08)	-	4.12	0.70	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 4.6 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านอื่นๆ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก (ค่าเฉลี่ย 4.12 และค่า S.D. 0.70) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความพึงพอใจมากที่สุดทุกรายการ โดยเรียงลำดับรายการตามค่าเฉลี่ยสูง 3 รายการแรก คือ สนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วม กิจกรรมกับหน่วย งานภายในของมหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 4.20 และค่า S.D. 0.76) มีการให้คำแนะนำ ปรึกษา และแก้ไขปัญหาต่างๆ แก่นักศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.18 และค่า S.D. 0.77) และมีการติดตาม ดูแลนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างใกล้ชิด (ค่าเฉลี่ย 4.14 และค่า S.D. 0.76)

ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ควรมีการจัดทัศนศึกษา/เชิญวิทยากร หรือศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ มาแลกเปลี่ยนความรู้ อาจจัดในภาพรวมของสาขา หรือแยกเป็นรายวิชาก็ได้ (จำนวน 1 ราย)

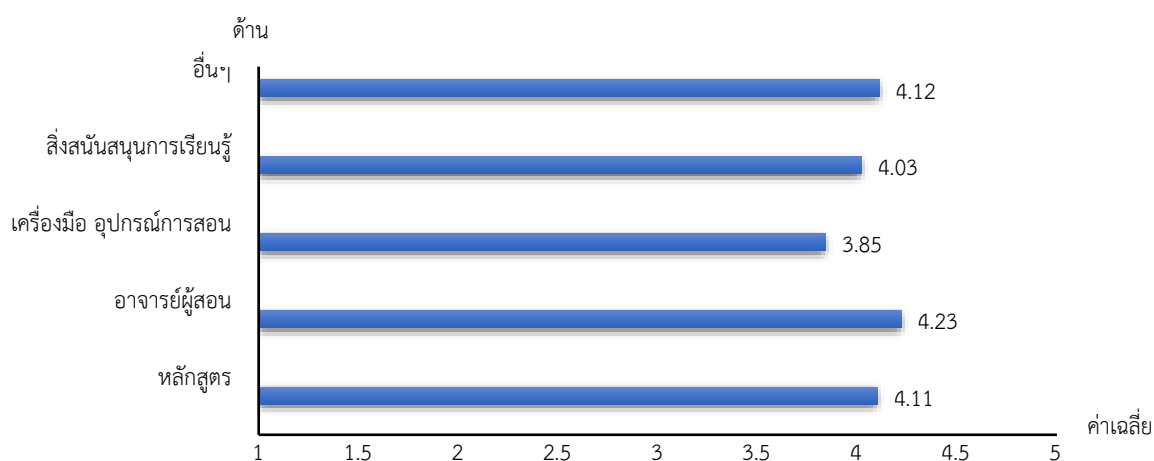
2. ให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายนอกมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างประสบการณ์นอกห้องเรียน (จำนวน 1 ราย)

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3. การสนับสนุนกิจกรรมไม่ควรให้กระทบกับการเรียน การสอน (จำนวน 1 ราย)
 4. ปรับรูปแบบการสอนในแต่ละรายวิชา เป็นการสอนแบบ Team Teaching เพื่อให้ นักศึกษามีโอกาสรับความรู้และข้อเสนอแนะจากผู้สอนที่หลากหลาย (จำนวน 1 ราย)
 5. ในอนาคต อาจมีการจัดการเรียนในรายวิชาที่นักศึกษาสนใจ (ซึ่งอาจมีจำนวนนักศึกษา น้อย) เพื่อเป็นการให้นักศึกษานำความรู้ไปใช้ในการทำงานต่อไป (จำนวน 1 ราย)
 6. หลักสูตร หรือสาขาวิชาควรจัดให้มีการแสดงผลงานนักศึกษาเป็นประจำ (อย่างน้อย 1 ครั้ง/ปีการศึกษา) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาเตรียมความพร้อม และสามารถวางแผนการทำงาน ในรายวิชาที่ศึกษาได้ (จำนวน 1 ราย)
 7. ผลงานของนักศึกษาในรายวิชาต่างๆ ที่มีการพิจารณาแล้วว่าเด่น น่าสนใจ หลักสูตร หรือ สาขาวิชาควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อหรือช่องทางต่างๆ (จำนวน 1 ราย)
 8. ผู้สอน อาจมีการจัดทำสื่อการสอน วิดีโอคลิป เอกสารประกอบการสอน หรือหนังสือ เพิ่มขึ้น เพื่อให้ นักศึกษามีโอกาสทบทวนความรู้ภายหลัง (จำนวน 1 ราย)
 9. กิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา ควรเพิ่มการนำเสนอของนักศึกษาให้มากขึ้น เพื่อให้ นักศึกษาค้นเคยกับการทำสื่อในการนำเสนอ วิธีการพูด และการใช้เครื่องมือ (จำนวน 1 ราย)
 10. อาจ KM การใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการจัดการเรียนการสอน (จำนวน 1 ราย)
 11. เป็นมหาวิทยาลัยที่ผลิตนักศึกษาที่ดีเยี่ยม จบแล้วมีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้เลี้ยงครอบครัว (จำนวน 1 ราย)
- เมื่อนำข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา แบ่งเป็นด้านต่างๆ สรุปผลได้ดังนี้

ด้านหลักสูตร	ด้านอาจารย์ผู้สอน	ด้านอื่นๆ
<ul style="list-style-type: none"> - จัดการเรียนในรายวิชาที่นักศึกษาสนใจ เพื่อนำไปใช้ในการทำงานต่อไป - จบแล้วมีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้เลี้ยงครอบครัว 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำสื่อการสอน วิดีโอคลิป เอกสารประกอบการสอน หรือหนังสือเพิ่มขึ้น - ใช้การสอนแบบ Team Teaching - ทำ KM การใช้เครื่องมือต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน - เพิ่มกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการแสดงผลงานนักศึกษาเป็นประจำ - ประชาสัมพันธ์ผลงานเด่นของนักศึกษา ผ่านช่องทางต่างๆ - การจัดกิจกรรมไม่ควรให้กระทบกับการเรียนการสอน

ภาพที่ 4.1 สรุปผลข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

ภาพที่ 4.2 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน แยกรายด้าน

4.2 ผลการเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย

ในการเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอน ทำการเปรียบเทียบผลความพึงพอใจ จำแนกตามตัวแปรสถานภาพ ปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย จำแนกตามสถานภาพ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน	สถานภาพ	n	Mean	S.D.	F	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านหลักสูตร	นักศึกษาปัจจุบัน	40	4.17	.62	1.226	.298	ไม่แตกต่าง
	อาจารย์	11	4.34	.44			
	ศิษย์เก่า	53	4.02	.77			
ด้านอาจารย์ผู้สอน	นักศึกษาปัจจุบัน	40	4.26	.67	1.017	.365	ไม่แตกต่าง
	อาจารย์	11	4.46	.44			
	ศิษย์เก่า	53	4.16	.68			
ด้านเครื่องมืออุปกรณ์การสอน	นักศึกษาปัจจุบัน	40	3.80	1.00	.663	.518	ไม่แตกต่าง
	อาจารย์	11	4.15	.62			
	ศิษย์เก่า	53	3.83	.88			
ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	นักศึกษาปัจจุบัน	40	4.05	.76	.527	.592	ไม่แตกต่าง
	อาจารย์	11	4.23	.48			
	ศิษย์เก่า	53	3.98	.79			
ด้านอื่นๆ	นักศึกษาปัจจุบัน	40	4.19	.65	1.148	.321	ไม่แตกต่าง
	อาจารย์	11	4.32	.46			
	ศิษย์เก่า	53	4.02	.77			

จากตารางที่ 4.7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย จำแนกตามสถานภาพ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว พบว่านักศึกษาปัจจุบัน อาจารย์ผู้สอน และศิษย์เก่า มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ไม่แตกต่างกัน

4.3 ผลการวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิพากษ์หลักสูตรคหกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560 จากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เพื่อนำไปสู่บทสรุปของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาในด้านต่างๆ มีดังนี้

ด้านหลักสูตร ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกให้คำแนะนำว่า ควรมีการปรับเปลี่ยนปรัชญาของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ให้มีความแตกต่างจากสถานศึกษาอื่นอย่างชัดเจน เน้นการพัฒนาไปสู่การประกอบอาชีพอิสระได้ ซึ่งการให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเป็นเจ้าของธุรกิจเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ รายวิชาในหลักสูตรควรให้ผู้เรียนเลือกตามความสนใจ ทั้งด้านกลุ่มเรียน ผู้สอน และเวลาเรียน เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะอนาคตในด้านความสามารถในการปรับตัว การแก้ปัญหา และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ด้านอาจารย์ผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกให้คำแนะนำว่า ควรมีเทคนิคการสอน การประเมินผลที่เหมาะสมกับนักศึกษา และมีการปรับปรุงเนื้อหารายวิชาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและควรมีการเรียนรู้ร่วมกับนักศึกษา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ อาจารย์ผู้สอนจึงต้องมีการปรับตัวให้รู้เท่าทันเทคโนโลยี

ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกให้คำแนะนำว่า ควรมีการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการ เพื่อให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงจากการได้เห็นเครื่องมือและการใช้งานจริง

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกให้คำแนะนำว่า ควรมีการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ทางมหาวิทยาลัยบอกรับเป็นสมาชิก เพื่อให้นักศึกษาได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ และควรมีการนำเทคโนโลยีมาเสริมในรายวิชา เพราะโลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ด้านอื่นๆ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกให้คำแนะนำว่า ควรมีการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์หลักสูตรผ่าน Social media เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย มีการศึกษาดูงาน หรือการเรียนนอกสถานที่ และอาจมีการเชิญอาจารย์พิเศษมาสอนโดยมีอาจารย์ประจำมาร่วมเรียนรู้ด้วย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เป็นการวิจัยพื้นฐาน (Basic Research) เพื่อสำรวจความพึงพอใจในการจัดการเรียนสอนของสาขาวิชา เปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนแยกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และการวิพากษ์หลักสูตรจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชา จำนวน 12 คน นักศึกษาสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2563 จำนวน 66 คน และศิษย์เก่าของสาขาวิชาที่ไม่ทราบจำนวนแน่นอน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสะดวกจากผู้ที่มีความยินดีและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งสิ้น 104 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา เป็นแบบสอบถามออนไลน์ ชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ข้อมูลจากการวิพากษ์หลักสูตร ใช้การจดบันทึก นำมาสรุปเรียงเรียงเป็นประเด็นต่างๆ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์เนื้อหา

5.1 สรุป อภิปรายผล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นศิษย์เก่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านอื่นๆ ด้านหลักสูตร ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน

5.1.1 ผลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก โดยรายการจัดการศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความพึงพอใจมากที่สุด และรายการที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมาก ประกอบด้วย การจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกรายวิชา กระบวนการเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และรายวิชาในหลักสูตรมีความหลากหลาย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากทางสาขาวิชาและอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาแต่ละชั้นปี มีการจัดทำแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรสำหรับนักศึกษา โดยในรายวิชาซีพีเลือก นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ จากทุกรายวิชาที่ระบุไว้เล่มหลักสูตรคหกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ส่วนวิชาเลือกเสรี นักศึกษาสามารถเลือกได้จากทุกรายวิชา

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งสามารถเลือกให้สอดคล้องกับการนำไปใช้ประโยชน์และการเตรียมตัวประกอบอาชีพได้

5.1.2 ผลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมากที่สุด โดยรายการที่มีความพึงพอใจมากที่สุด 5 รายการ ประกอบด้วย มีการติดตามการเข้าเรียนของนักศึกษาเป็นระยะ มีความรู้ ความสามารถในรายวิชาที่รับผิดชอบ มีความสามารถในการอธิบายและถ่ายทอดความรู้ มีการวัดและประเมินผล ตรงตามวัตถุประสงค์ และครอบคลุมเนื้อหาวิชา และมีวิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งนี้ สาขาวิชามีการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อาจารย์ผู้สอนจึงทำการติดตามการเข้าเรียนออนไลน์ของนักศึกษาผ่านทางโทรศัพท์มือถือ และแอปพลิเคชันต่างๆ เช่น Line หรือ Facebook สำหรับอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา ทางสาขาวิชาได้มีการจัดผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถให้เหมาะสมกับรายวิชานั้นๆ และสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเข้าร่วมอบรมทั้งแบบ Online และ Onsite รวมถึงการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง เพื่อนำความรู้และทักษะมาถ่ายทอดแก่นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ เรณูมาศ มาอุ่น (2559) ที่ระบุว่า อาจารย์ผู้สอนเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ต้องเป็นผู้มีความรู้เชิงเนื้อหาวิชาการ เข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีทักษะการสอนที่เป็นเยี่ยม

5.1.3 ผลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก โดยเรียงลำดับรายการตามค่าเฉลี่ยสูง 3 รายการแรก คือ มีการจัดเตรียมวัสดุฝึกที่เหมาะสมกับรายวิชา มีความสะดวกในการใช้งานเครื่องมือ และครุภัณฑ์ในห้องเรียน และครุภัณฑ์ที่มีความทันสมัย เหมาะสมกับการใช้งาน ทั้งนี้ เนื่องจากทางสาขาวิชาได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าวัสดุฝึกของนักศึกษา จึงทำการจัดหาวัสดุฝึกในแต่ละรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาได้ใช้งาน ประกอบกับในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทางสาขามีการจัดส่งวัสดุฝึกให้กับนักศึกษาทางไปรษณีย์อีกด้วย สำหรับการใช้งานเครื่องมือ และครุภัณฑ์ในห้องเรียนนั้น หากเป็นช่วงสถานการณ์ปกติ นักศึกษาสามารถเข้ามาใช้งานได้ตลอดเวลา โดยมีอาจารย์ประจำห้องหรืออาจารย์ท่านอื่นที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ดูแลการใช้งานและจัดเก็บเครื่องมือ และครุภัณฑ์

5.1.4 ผลความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก โดยทุกรายการมีความพึงพอใจมาก เรียงลำดับรายการตามค่าเฉลี่ยสูง 3 รายการแรก คือ มีความสะดวกในการเข้าใช้งานห้องสมุด สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนโดยรวมมีความเหมาะสม (เช่น ความสะอาด การถ่ายเทอากาศ แสง เป็นต้น) และห้องเรียนปฏิบัติมีความเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา เนื่องจาก

*แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*

ที่คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีห้องสมุดประจำคณะ ทำให้นักศึกษาได้รับความสะดวกสบายในการใช้งาน สำหรับสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนมีการดูแลเรื่องความสะอาด โดยมีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดหลังเลิกเรียนเป็นประจำทุกวัน กรณีไฟส่องสว่างในห้องเรียนชำรุด จะมีการประสานงานกับฝ่ายอาคารสถานที่เพื่อแก้ไขให้ใช้สามารถใช้งานได้ ส่วนความพึงพอใจต่อห้องเรียนปฏิบัติมีความพึงพอใจต่อจำนวนนักศึกษานั้น เนื่องจากนักศึกษาของสาขาวิชามีจำนวนไม่มาก และมีห้องเรียนปฏิบัติเฉพาะรายวิชา เช่น ห้องปฏิบัติการตัดเย็บ 5 ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการออกแบบ ห้องปฏิบัติการย้อมสี ห้องปฏิบัติการเส้นใย อย่างละ 1 ห้อง ทำให้นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากดังกล่าว สอดคล้องกับ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2557 (2558) ที่ระบุว่า สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องให้การสนับสนุนและจัดการทรัพยากร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอน บรรลุผลตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ โดยการจัดสรรทรัพยากรการเรียนการสอนสำหรับภาคทฤษฎีที่เหมาะสมและเพียงพอกับผู้เรียน เช่น ตำรา ห้องสมุด และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีการจัดหาและจัดการห้องปฏิบัติการสำหรับภาคปฏิบัติด้านคหกรรมศาสตร์ มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ พร้อมทั้งโปรแกรมสำเร็จรูปที่ทันสมัย

5.1.5 ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ด้านอื่นๆ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจเฉลี่ยรวมในระดับพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความพึงพอใจมากทุกรายการ โดยเรียงลำดับรายการตามค่าเฉลี่ยสูง 3 รายการแรก คือ สนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานภายในของมหาวิทยาลัย มีการให้คำแนะนำปรึกษา และแก้ไขปัญหาต่างๆ แก่นักศึกษา และมีการติดตาม ดูแลนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างใกล้ชิด

5.1.6 การเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย จำแนกตามสถานภาพนักศึกษาปัจจุบัน อาจารย์ผู้สอน และศิษย์เก่า มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นผลมาจากการที่สาขาวิชามีการจัดการการเรียนการสอนตามแนวปฏิบัติที่ระบุไว้ใน มคอ.2 ของหลักสูตร ประกอบกับอาจารย์ผู้สอนมีการดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ทั้งด้านการเรียนและการใช้ชีวิต คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามที่คาดหวัง และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

5.1.7 แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา

จากข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะจากการวิพากษ์หลักสูตรของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก นำมาสรุปแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชา ดังนี้

5.1.7.1 ด้านหลักสูตร เปลี่ยนชื่อหลักสูตร และปรับปรัชญา วัตถุประสงค์ รายวิชา ในหลักสูตรให้สอดคล้องกับชื่อหลักสูตร มีรายวิชาเลือกเพิ่มขึ้นเพื่อให้นักศึกษาเลือกเรียนตามความสนใจ ทั้งนี้ หลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ครอบคลุมการปรับปรุงหลักสูตรแล้ว ดังนั้น หลักสูตรที่จะนำมาใช้ในปี 2565 จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อหลักสูตรเป็น ออกแบบแพชชั่นและการจัดการสินค้า โดยมีการปรับปรัชญา วัตถุประสงค์ และรายวิชาให้สอดคล้องกับชื่อหลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะกลุ่มวิชาชีพเลือก จัดทำเป็น 2 กลุ่ม ให้ผู้เรียนสามารถเลือกได้สอดคล้องกับ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2557 (2558) ที่ระบุว่า กลุ่มวิชาที่เป็นความสนใจเฉพาะที่ผู้เรียนต้องการเลือกเรียน จะเลือกเรียนจากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือเลือกเรียนจากทุกกลุ่มวิชาก็ได้

5.1.7.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน ปรับเทคนิคการสอน การประเมินผล เนื้อหารายวิชา และใช้การสอนออนไลน์เพิ่มขึ้น มีการแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอน มีการสอนแบบ Team Teaching การจัดทำสื่อการสอน วิดีโอคลิป เอกสารประกอบการสอน หรือหนังสือเพิ่มขึ้น กิจกรรมการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำแผนพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับรายวิชาที่รับผิดชอบและความสนใจ

ทิศนา แคมมณี (2558) ระบุว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ได้อย่างราบรื่น ส่วน Arizton (2021) ระบุว่า ในอนาคตการสอนออนไลน์จะมีการเติบโตอย่างมาก โดยคาดการณ์ว่าในปี 2026 ตลาดของการเรียนรู้แบบออนไลน์จะสูงขึ้น 110% และ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2557 (2558) ที่ระบุว่า สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาคณาจารย์ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาวิชาการ และทักษะวิชาชีพ ที่ทันสมัย

5.1.7.3 ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน จัดทำ MOU ร่วมกับสถานประกอบการเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ในสถานที่จริง จัดหางบประมาณในการจัดซื้อครุภัณฑ์ทันสมัยให้นักศึกษาได้ฝึกการใช้งาน และบำรุงรักษาอุปกรณ์การเรียนที่มีอยู่ให้พร้อมใช้งาน สอดคล้องกับ ยิ่งศักดิ์ เพชรนิล (2558) ที่พบว่านักศึกษาและอาจารย์

*แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*

มีความพึงพอใจระดับปานกลาง ในประเด็นความสอดคล้องระหว่างจำนวนนักศึกษา บุคลากร อาจารย์ ต่อจำนวนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้ และคุณภาพวัสดุ อุปกรณ์ และมีปริมาณเพียงพอพร้อมต่อการใช้งาน และสอดคล้องกับ ศุภกฤต พริ้วไธสง (2561) ที่ระบุว่า นักศึกษามีความพึงพอใจระดับมากใน ความเหมาะสมของอุปกรณ์ในการเรียนการสอน ความพร้อมทางกายภาพ ความพร้อมด้านอุปกรณ์ มีปริมาณเพียงพอ และมีคุณภาพพร้อมใช้งาน เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน ให้มีความรู้ที่ทันสมัย

5.1.7.4 ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จัดหาหนังสือที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรผ่านงานห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ประสานงานกับงานวิทยบริการในการติดตั้งจุดกระจายสัญญาณไวไฟในห้องเรียน สอดคล้องกับ ยิ่งศักดิ์ เพชรนิล (2558) พบว่านักศึกษาและอาจารย์มีความพึงพอใจระดับปานกลางในประเด็นสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับสถานที่เพื่อการค้นคว้า จำนวนที่นั่งของห้องสมุด อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นต้น

5.1.7.5 ด้านอื่นๆ เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหลักสูตร การเชิญศิษย์เก่าที่มีชื่อเสียงมาถ่ายทอดความรู้แก่นักศึกษาทางออนไลน์ การติดตามผลการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การจัดสรรทุนการศึกษาจากสาขาวิชาและภายนอก การศึกษาดูงานและการเรียนนอกสถานที่

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านหลักสูตร มีการปรับปรุงเนื้อหา รายวิชา ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี โดยยึดหลักให้ผู้เรียนได้เรียนตามที่สนใจ และการนำไปใช้ประโยชน์ในอนาคต โดยนำข้อเสนอแนะ หรือข้อแนะนำจากผู้มีส่วนได้เสียของหลักสูตรมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร

ด้านอาจารย์ผู้สอน มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้วิธีการสอน การวัดประเมินผลที่หลากหลาย มีการปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน

ด้านเครื่องมือ อุปกรณ์การสอน จัดให้มีความพร้อมทั้งด้านกายภาพ และจำนวน รวมถึงให้เพียงพอและเหมาะสมกับการเรียนในรายวิชาและจำนวนผู้เรียน

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีการแนะนำแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จัดหาหนังสือที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชา และจัดหาระบบคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ในการเรียน

แนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

ด้านอื่นๆ สนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาทั้งกิจกรรมภายในและภายนอก มีการจัดแสดงผลงานหรือการประชาสัมพันธ์ผลงานของนักศึกษาผ่านช่องทางต่างๆ เป็นประจำสม่ำเสมอ

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาผลตามแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ทุกปีการศึกษา เพื่อนำผลมาปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

บรรณานุกรม

- กีรติ ยศยิ่งยง. (2549). การวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ ก๊อปปี.
- คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์. (2560). เอกสารหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560). คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- _____. (2564). รายงานการวิจัยหลักสูตรหลักสูตรคหกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ออกแบบแฟชั่นและการจัดการสินค้า (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565). คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. (อัดสำเนา)
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 7. นนทบุรี: พี บาลานซ์ดีไซน์แอนด์ปริ้นติ้ง.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). หลักการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทักษ์ หงส์ทอง, สวรินทร์ แดงประเสริฐ และหริพล ธรรมนารักษ์. (2564). การพัฒนารูปแบบ การเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านตามตาราง การบูรณาการเทคโนโลยีสำหรับ นักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม, 11(3): 159-170.
- ทิตนา แคมมณี. (2558). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2557. (6 มีนาคม 2558). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 52 ง.
- พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). การจัดการความรู้: พื้นฐานและการประยุกต์ใช้. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

- ยิ่งศักดิ์ เพชรนิล. (2558). รายงานการวิจัย เรื่อง ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประจำปี 2558. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- เรณูมาศ มาอ่อน. (2559). การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ 9(2): 169-176.
- วัลลภา เทพหัตถิน ฦ อยู่ธยา. (2544). การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารุณี อ้วนโพธิ์กลาง, อุดุลย์ วิสุทพิพัฒน์สกุล, นิตยา พัดเกาะ, วิรุฬ ลีวงษ์ และปานปั้น รongหานาม. (2562). แนวทางการส่งเสริมสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และเสริมสร้างบรรยากาศให้กับ นักศึกษาสาขาการจัดการผังเมือง. ค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2564, จาก <http://www.aid.rmuti.ac.th/office/km/index.php/2020/08/24/km-up-2562/>
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2562). การเรียนรู้อย่างจริงจังและตั้งใจ Active Deep Learning. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วิทยา วาโย, อภิรดี เจริญบุญกุล, ฉัตรสุดา กานกายนต์ และจรรยา คนใหญ่. (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของของไวรัส COVID-19 : แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9, 14(34): 285-298.
- ศุภกฤต พริ้วไธสง. (2561). การสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ วิชาการประยุกต์ใช้ ไมโครโปรเซสเซอร์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี, 12(27), 79-84.
- สมชาย รัตนทองคำ. (2556). เอกสารประกอบการสอน 475788 การสอนทางกายภาพบำบัด ภาคต้น ปีการศึกษา 2556. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- สรชัย พิศาลยบุตร. (2549). สำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ทำได้ง่ายนิดเดียว. กรุงเทพฯ: บริษัทวิทยพัฒน์ จำกัด.

- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2561). **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักวิชาการและประมวลผล มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. (2556). **คู่มือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พ.ศ. 2556)**. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- สุทธิชัย ยั่งสุข. (2562). การพัฒนารูปแบบการสอนคุณธรรมและจริยธรรม ในระดับอุดมศึกษาไทย. **วารสารวิชาการธรรมทรรศน์** 9(2): 25-33.
- อาจารย์ประจำหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์. (2561). **รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต**. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- Arizton. (2021). **E-learning Market - Global Outlook and Forecast 2021-2026**. Retrieved April 28, 2006, from <https://www.arizton.com/market-reports/e-learning-market-size-2025>
- Joyce, B. and Weil, M. (2003). **Models of Teaching**. 5th ed. New Delhi: Prentice-Hall of India Private Limited.

ภาคผนวก

ประวัติย่อผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ

1. ชื่อ- สกุล (ภาษาไทย) อชชา หัตถยานานนท์
(ภาษาอังกฤษ) AUTCHA HATTAYANANONT
2. ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
3. หน่วยงาน คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวชิรพยาบาล
เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
4. การศึกษา คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
5. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ สาขาสังคมวิทยา กลุ่มวิชาภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. ผลงานวิจัยที่ผ่านมาในรอบ 5 ปี (2560-2564)
 - 6.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้านด้วยการย้อมสีธรรมชาติจากใบต้นคูณ (2561)
 - 6.2 การออกแบบและตกแต่งวัสดุสิ่งทอสำหรับเครื่องแต่งกายด้วยนวัตกรรมแผ่นฟิล์ม
สูวิสาหกิจชุมชน (2561)
 - 6.3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระดาษและบรรจุภัณฑ์จากแกลบและส่วนเหลือทิ้ง ในการแปรรูปข้าว
เพื่ออนุรักษ์ศิลปไทย (2561-2562)
 - 6.4 การพัฒนาคุณภาพเส้นใยไหมด้วยนาโนเทคโนโลยี เพื่อกลุ่มธุรกิจเกษตรกรรมเลี้ยงหนอนไหม
จังหวัดสุรินทร์ (2561-2562)
 - 6.5 การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าด้วยสิ่งทอเส้นใยและฝ้ายจากต้นไหลตกแต่งเคลือบกันน้ำ
เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ชุมชนบ้านบุ ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
(2562)
 - 6.6 การพัฒนาค้นคว้าความรู้เรื่องผ้าทอพื้นเมืองภาคเหนือของประเทศไทยด้วยการใช้สี้อมัลติมีเดีย
เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต (2562)
 - 6.7 โครงการวิจัยการพัฒนาผลิตภัณฑ์กระเป๋าด้วยสิ่งทอเส้นใยและฝ้ายจากต้นไหล
ตกแต่งเคลือบกันน้ำเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์ (2563)
 - 6.8 ฐานความรู้อนุกรมচ্ছেตสี้อมธรรมชาติจากพันธุ์ไม้และวัสดุธรรมชาติในพื้นที่ภาคกลางของ
ประเทศไทยสำหรับงานสิ่งทอเพื่อสร้างความเข้มแข็งของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
(2564)
 - 6.9 การออกแบบลวดลายบนฝ้ายด้วยนวัตกรรมการพิมพ์ 3 มิติ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์
สู่การสร้างอัตลักษณ์และเพิ่มศักยภาพชุมชน (2564)

- 6.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอประเภทของที่ระลึกจากเส้นใยตาลเหลือทิ้งเพื่ออนุรักษ์สิ่งทอไทย (2563)
- 6.3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องประกอบการแต่งกายสตรีจากเศษผ้าทอเหลือใช้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เย็บผ้าและศิลปะประดิษฐ์จากผ้า ตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย (2563)
- 6.4 การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอเชิงสร้างสรรค์สำหรับเครื่องแต่งกายและของตกแต่งบ้าน (2564)

ผู้ร่วมวิจัย คนที่ 3

1. ชื่อ-สกุล	(ภาษาไทย)	ศรัทธา แข่งเพ็ญแข
	(ภาษาอังกฤษ)	SATTHA KHAENGPENKHAE
2. ตำแหน่งทางวิชาการ		ผู้ช่วยศาสตราจารย์
3. หน่วยงาน		คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวรชัยยบาล เขตดุสิต
กรุงเทพฯ 10300
4. การศึกษา		วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (สิ่งทอ)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
5. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ		สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา
6. ผลงานวิจัยที่ผ่านมาในรอบ 5 ปี (2560-2564)		
		6.1 การพัฒนาจักรเย็บผ้าอุตสาหกรรมเพื่อการใช้งานสำหรับคนพิการขา (2560)

ผู้ร่วมวิจัย คนที่ 4

1. ชื่อ - สกุล	(ภาษาไทย)	สุวดี ประดับ
	(ภาษาอังกฤษ)	Suwadee Pradab
2. ตำแหน่งทางวิชาการ		อาจารย์
3. หน่วยงาน		คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวรชัยยบาล เขตดุสิต
กรุงเทพฯ 10300
4. การศึกษา		ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ทัศนศิลป์และการออกแบบ)
มหาวิทยาลัยบูรพา

3. หน่วยงาน คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
168 ถนนศรีอยุธยา แขวงวรขิงพยาบาล เขตดุสิต
กรุงเทพฯ 10300
4. การศึกษา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
(คหกรรมศาสตร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ สาขาสังคมวิทยา กลุ่มวิชาภูมิปัญญาท้องถิ่น
6. ผลงานวิจัยที่ผ่านมาในรอบ 5 ปี (2560-2564)
- 6.1 โครงการวิจัยการศึกษาและรวบรวมฐานความรู้เรื่องผ้าพิเศษสำหรับเครื่องแต่งกาย (2560)
 - 6.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์กระดาษและบรรจุภัณฑ์จากแกลบและส่วนเหลือทิ้ง ในการแปรรูปข้าวเพื่ออนุรักษ์ศิลปไทย (2561-2562)
 - 6.3 การพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องประกอบการแต่งกายสตรีจากเศษผ้าทอเหลือใช้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เย็บผ้าและศิลปะประดิษฐ์จากผ้า ตำบลเขาแก้วศรีสมบูรณ์ อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย (2563)
 - 6.4 การพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอเชิงสร้างสรรค์สำหรับเครื่องแต่งกายและของตกแต่งบ้าน (2564)

